

KRIMINELLA UNGDOMSGÄNG

Vilka faktorer bidrar till att en ungdom går med i ett kriminellt ungdomsgäng

Av: Goulnar Al-Talakani & Sara Skarström

LUNDS UNIVERSITET

Socialhögskolan

Campus Helsingborg

Ht-09

Handledare: Anders Östnäs

Abstract

The purpose of this study is to describe and analyze the underlying factors of a youth's attraction to criminal youth gangs. We have chosen a qualitative approach. The primary sources for our study were interviews with seven people. These interviews were semi structured in their approach. We have used the labeling theory in order to describe and analyze the phenomenon. The result clearly showed that there is no single underlying factor; one must see each youth's different circumstances in order to understand them. The result further showed that criminal gangs usually arise in segregated residential areas, where many are troubled with tough socioeconomic circumstances. The study further found that the allure of making easy money can be a contributing factor of why youths join criminal youth gangs. It might also be a consequence of low self-esteem, which creates a desire of finding one's identity in a group. We further found that the media has an impact on the youths of today. The study also touched on solutions to the problem, which all point to activities where one works from an individual-based perspective in social work with youth.

Keywords: Labeling theory, deviant behavior, stigma, criminal youth gangs

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Introduktion	7
1.1 Problemformulering/avgränsning	7
1.2 Syfte och frågeställningar	8
1.3 Centrala begrepp	8
2. Metodologiska överväganden	9
2.1 Urval	10
2.2 Val av metod	10
2.3 Metodens förtjänster	11
2.4 Begränsningar	11
2.5 Tillförlitlighet	11
2.6 Reliabilitet och Validitet	12
2.7 Etiska överväganden	12
2.8 Tillvägagångssätt	13
2.9 Källkritik	14
2.10 Bearbetning och analys	14
3. Historisk syn på kriminella ungdomar	14
3.1 Rasbiologi	15
4. Tidigare forskning	16
4.1 Kriminella ungdomsgäng	16

4.2 Sammanfattning	21
5. Teori	21
5.1 Stämplingsteorin	21
5.2 Sammanfattning	23
6. Presentation av intervjupersoner	24
7. Redovisning och analys	25
7.1 Orsaker till att en ungdom går med i ett kriminellt ungdomsgäng	25
7.1.1 Sammanfattande reflektion	29
7.2 Familjeförhållanden	29
7.2.1 Sammanfattande reflektion	31
7.3 Status	31
7.3.1 Sammanfattande reflektion	34
7.4 Grupptillhörighet	34
7.4.1 Sammanfattande reflektion	35
7.5 Pengar	36
7.5.1 Sammanfattande reflektion	36
7.6 Anledning till uppkomsten av kriminell gängbildning	37
7.6.1 Sammanfattande reflektion	38

7.7 Samhällets syn på kriminella ungdomsgäng, enligt verksamheterna	38
7.7.1 Sammanfattande reflektion	40
7.8 Samhällets effekt på ungdomarna, enligt verksamheterna	40
7.8.1 Sammanfattande reflektion	42
7.9 Lösningar till att minska kriminella gäng bland ungdomar, enligt verksamheterna	43
7.9.1 Sammanfattande reflektion	44
7.10 Black Scorpions	44
7.10.1 Sammanfattande reflektion	45
8. Sammanfattande slutdiskussion	46
8.1 Viktiga frågor att lyfta fram och diskutera	47
Referenslista	50
Bilaga 1 Intervjuguide	52
Bilaga 2 Introduktionsbrev	53

Förord

Redan från början har vi funnit arbetet givande. Tankar kring fenomenet kriminella ungdomsgäng har kommit att berika vår förståelse för dessa ungdomar. Det har varit en rolig, intressant och utmanande resa.

Vi vill passa på att tacka intervjupersonerna från Unga Kris, polismyndigheten, socialförvaltningen och öppenvårdsverksamheterna i de två kommunerna.

Ett stort tack vill vi även rikta till vår handledare Anders Östnäs som har följt och stöttat oss under resans gång.

Vi hoppas att läsaren ska få en förståelse för dessa ungdomar och att tankar väcks under läsningens gång.

Goulnar Al-Talakani och Sara Skarström

Helsingborg, januari 2010

1. INTRODUKTION

Vårt valda ämne att skriva uppsatsen om är kriminella ungdomsgäng och vilka faktorer som bidrar till att ungdomar går med i kriminella ungdomsgäng. De ungdomar vi vill undersöka har åldern mellan 12-18 år i två städer i Skåne. Anledningen till att vi valt dessa två städer är på grund av att vi har fått en inblick i deras brottsproblematik när det gäller ungdomar och gängbildning. En anledning är att vi har båda utfört vår verksamhetsförlagda socionompraktik i dessa städer inom socialtjänsten. En aktuell händelse som ytterligare väckte vårt intresse för kriminella ungdomsgäng är det ny uppkomna gänget Black Scorpions som sprider sig bland annat i de två städer i Skåne som vi valt.

1.1 Problemformulering/avgränsning

Ungdomsgäng i sig behöver inte vara ett problem utan det är när kriminalitet kommer in i bilden som det blir intressant för oss att börja titta på vilka faktorer som påverkar ungdomars val att gå med i kriminella ungdomsgäng. Ett problem i dag är uppkomsten av nya kriminella ungdomsgäng som inte riktigt går att jämföra med tidigare gäng, och därför behöver vi vara försiktiga med att generalisera för mycket kring vad som menas med kriminella ungdomsgäng. Utifrån vad media skriver får vi bilden av att ungdomar rekryteras till gängen, vilket vi får uppfattningen om att det inte har skett tidigare i samma utsträckning. Utifrån att vi vill studera vilka faktorer som ligger bakom tänker vi att ungdomar från segregerade bostadsområden är speciellt utsatta då gängbildning är mer utbrett i förorten. Något vi har valt att undvika är att ha ett etniskt perspektiv eller ett genusperspektiv på studien då det lätt kan bli en fördomsfull framtoning på ämnet. Vi menar att det är ungdomars bakgrund oavsett etnicitet och kön som är intressant utifrån de bakomliggande faktorerna. Genom att välja ålderskategorin 12-18 år tror vi att vårt problem ska kunna gå att undersöka. Varför vi har valt den ålderskategorin beror på att de flesta ungdomar i den åldern bor oftast hemma fortfarande, går i skolan och är mer synliga. I boken Forskningsmetodik beskriver författarna problematisering utifrån olika problemdefinitioner, så som allmänna och strukturella problem. Med detta menar de att man kan välja att definiera olika professionella problem eller vardagliga bekymmer som människor upplever (Eliasson- Lappalainen, Jacobsson, Meeuwisse & Swärd, 2008). Utifrån detta tänker vi att vårt problem handlar om det sist nämnda, vardagliga problem för individer i samhället.

Ungdomsgång och kriminalitet är två stora ämnen därför har vi valt att avgränsa oss i vår studie till att enbart studera kriminella ungdomsgång som helhet och inte studera kriminalitet eller ungdomsgång var för sig. Genom att avsluta arbetet med att titta på vilka lösningar det finns till att minska kriminella ungdomsgång får vi en positiv framtoning på uppsatsen.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att beskriva och analysera bakomliggande faktorer som bidrar till att ungdomar söker sig till kriminella ungdomsgång och verksamheternas uppfattning av samhällets syn på kriminella ungdomsgång samt åtgärder.

Våra frågeställningar är:

- Vad är orsaken till att en ungdom går med i ett kriminellt ungdomsgång?
- Vad kan vara en anledning till uppkomsten av kriminell gängbildning?
- Vad kan samhället ha för syn på kriminella ungdomsgång, enligt verksamheterna?
- Vad är lösningen till att minska kriminella gäng bland ungdomar, enligt verksamheterna?

1.3 Centrala begrepp och teori

Nedan beskriver vi de begrepp och den teori som vi använder oss av i studien. Olika forskare beskriver nedanstående begrepp utifrån olika betydelser och med det i beaktande klargör vi för eventuella missförstånd.

Stämplingsteorin

Denna teori är en sociologisk teori som handlar om stämpling av individen. Stämplingsteorin är samhällsdefinierad genom att avvikande beteende och sociala problem är centrala begrepp som förklarar teorin. Teorin går ut på att förklara hur en individ kan uppleva sig stämplad av sin omgivning och därmed förstärka sin avvikelse (Goldberg, 2005).

Avvikande beteende

Avvikande beteende kan förklaras genom att avvikelse är en social företeelse som enbart kan existera i relationen mellan en person och andra i en grupp. Ett avvikande beteende kan beskrivas på olika sätt beroende på vem som genomför handlingen och avviker med sitt beteende (Goldberg, 2005).

Stigma

Stigma visar sig som en diskvalificering av social acceptans av en individ (Goffman, 1963). Stigma kan handla om att man misskrediterar eller nedvärderar individer som avviker från samhällsnormen. Stigma kan handla om en grupp eller en enskild individ som avviker på ett eller annat sätt, exempel på stigmatisering är när samhället diskriminerar individer och grupper med psykosociala problem (Goffman, 1972).

Ungdomsgäng

Charlotta Fondén (2001) beskriver begreppet ungdomsgäng som ett begrepp som länge har använts i både media och den svenska allmänna debatten och det är ett värdeladdat begrepp på grund av att det associeras med amerikanska ungdomsgäng. Ungdomsgäng är en grupp ungdomar som har samma umgänge och delar lika värderingar (Estrada & Flyghed, 2001).

2. METODOLOGISKA ÖVERVÄGANDEN

Uppsatsens tillvägagångssätt blir att lyfta fram en vardagslivsstudie och att beskriva och synliggöra individers avvikande beteende. Exempel på andra vardagslivsstudier är Bengt Svenssons avhandling i socialt arbete ”*Pundare, jonkare och andra: med narkotikan som följeslagare*” (Eliasson-Lappalainen & Szebehely, 2008). Vi menar att när man tittar på minoritetsgrupper i samhället väljer man oftast att studera dem utifrån olika begrepp som avvikande beteende och uppkomsten av subkulturer. Vi har övervägt att studera den kriminella subkultur som dessa kriminella ungdomsgäng ingår i. Utifrån detta tänker vi att vår studie befinner sig inom kategorin vardagslivsforskning då ämnet rör sig om en minoritetsgrupp i samhället. Deduktiv förklaringsstrategi har vi tänkt ska prägla vår studie (Sohlberg, 2006). Utifrån detta vill vi undersöka vilka faktorer som ligger bakom att

ungdomar går med i kriminella ungdomsgäng, och då är en deduktiv strategi bra för att kunna använda teorin som en förståelse ram. Socialpsykologins teorier handlar mycket om avvikelser och stämplingsprocesser och är typiska exempel på deduktivt använda teorier (Sohlberg, 2006). Teorier har en bredare förklaringskraft än enbart ensamma förklaringar, och därför behövs en teori när man skriver vardagslivsstudier. Teorin är en sammansättning av olika begrepp som tillsammans bildar en struktur. I denna begreppsstruktur finner vi begrepp som avvikelse, stämpling, kriminalitet och gängbildning (ibid.).

2.1 Urval

Vi vill få en så rik och täckande information som möjligt för att kunna ge en kvalitativ beskrivning av vårt fenomen och har därför valt ut några handplockade intervjupersoner som passar in på vårt ämne. De intervjupersoner vi valt ut är från olika organisationer som arbetar med eller kommer i kontakt med kriminella ungdomsgäng. Dessa organisationer är sociala myndigheter, polisen samt förebyggande fritidsverksamheter ute i kommunerna. Vi har valt att göra sju intervjuer som vi anser är relevanta för vår uppsatsstudie. Intervjupersonerna är socialsekreterare, polis, socialarbetare samt förenings aktiva i kriminellas revansch i samhället (Unga Kris) med egen erfarenhet av kriminalitet.

2.2 Val av metod

I boken *Kunskap i socialt arbete* skriver författaren Peter Sohlberg om olika dimensioner som påverkar val av teorier. Socialt arbete som ämne kan man studera genom olika dimensioner och den dimension som vårt ämne hamnar på är individnivå/organisationsnivå som innebär att man studerar individer och sociala strukturer (Sohlberg, 2006). Intervjumetoden som passar vår studie är semistrukturerad intervju, poängen med detta är att få en möjlighet till fördjupning av svaren på våra frågor. Semistrukturerade intervjuer är användbara på så sätt att man kan ställa följdfrågor och förändra sina frågor (May, 2001). Vi vill att den som blir intervjuad ska ges möjlighet att lyfta fram sitt eget perspektiv. I analysen kommer vi lyfta fram vilket svar vi har fått från vår testfråga i intervjuguiden. Testfrågan handlar om i fall våra intervjupersoner känner till ett gäng som kallar sig "Black Scorpions" och anledningen till att vi ställer den frågan är för att se om gänget "Black Scorpions" är så etablerat i dessa två kommuner som media har förmedlat det. Genom de eventuella svar som vi sedan får fram

angående det ovan nämnda gänget, kan vi se om verksamheterna är bekanta med ”Black Scorpions” genom det egna arbetet eller genom den bild media ger.

2.3 Metodens förtjänster

Kvalitativ forskningsmetod är användbar då vi vill basera vårt empiriska datainsamlande på fakta och inte statistiska dataundersökningar. Genom att välja semistrukturerad intervjumetod, fokuserar vi på intervjupersonernas åsikter och synpunkter vilket är vår önskan i studien.

2.4 Begränsningar

Genom att göra ett urval i hur vi ska få fram det empiriska datainsamlandet begränsar vi oss till verksamheternas erfarenheter i arbetet med kriminella ungdomsgäng. Detta för att få fram vilka faktorer som orsakar att ungdomar går med i kriminella ungdomsgäng.

2.5 Tillförlitlighet

Vår datainsamling vill vi hålla så tillförlitlig som möjligt, för att uppnå detta har vi valt ut myndigheter och organisationer som utför förebyggande arbete gällande kriminella ungdomsgäng. Motivet bakom valet av datainsamling är att få en så täckande beskrivning som möjligt av vårt fenomen. Genom att göra intervjuer med myndigheter och förebyggande fritidsverksamheter som arbetar med kriminella ungdomsgäng kan vi få en aktuell bild av verkligheten. Då vi vill ha fram vilka faktorer som bidrar till att ungdomar går med i kriminella ungdomsgäng väljer vi att använda oss av intervjuer som kvalitativ metod bygger på. Hade vi valt att få fram olika frekvenser eller resultat över t.ex. brottsstatistik i vår studie hade vi valt att använda oss av enkätundersökningar och kvantitativ metod. I boken *Kunskap i socialt arbete* skriver författaren om vikten av att ha tillit till det fakta som man presenterar i sin forskning. Vår empiriska datainsamling som utgörs av våra intervjuer måste vi ständigt granska och förhålla oss kritiska till tillförlitligheten samt för att vi ska kunna reflektera och få kännedom om det område vi har gett oss in på (Kalman, 2006).

2.6 Reliabilitet och validitet

Vi har valt att intervjua vad vi anser är adekvata intervjupersoner för vår studie som polis, sociala myndigheter och förebyggande fritidsverksamheter. Detta val gjorde vi för att reliabiliteten i studien ska bli så hög som möjligt. Stämplingsteorin och vårt problem anser vi är direkt relaterade till varandra, då det bland annat redan finns stöd i tidigare forskning att utanförskap och stämpling är återkommande begrepp i studier om kriminella subkulturer. Vår studie har hög reliabilitet då ämnet tidigare har forskats kring och teorier har redan grundlagts. Man kan lättare applicera den egna valda metoden och teori när man har stöd i tidigare forskning. Den struktur vi har valt gör att det går att upprepa denna studie. För att göra en studie reliabel är det viktigt att slutsatsen är sann och upprepbar (May, 2001). Autenticiteten i vårt ämne är inget problem, men reliabiliteten och validiteten blir beroende av hur verkligheten förhåller sig. Hur pålitliga är de källor vi använder oss av är en fråga vi ständigt måste ställa oss (Lundström, 2008). Är de svar vi får genom våra intervjupersoner sanningsenliga? Med vilken noggrannhet beskrivs problemet och ungdomarna? Generaliseringar och fördomsfulla uttryck är något vi vill akta oss för och genom att akta oss för det behåller vi en reliabilitet som gör vår studie så sann som möjligt.

Validitet kan mätas genom hur våra frågeställningar tolkas, därför är det viktigt att vi är så tydliga som möjligt när vi utför våra intervjuer. Vår förmåga att knyta samman teori och vår empiriska datainsamlande blir avgörande för hur stark validiteten blir i studien (Svenning, 1999). Genom att bygga upp intervjufrågor kring de bakom liggande faktorer till varför ungdomar går med i kriminella ungdomsgång blir studien överensstämmande med vårt syfte.

2.7 Etiskt perspektiv

Vår position i förhållande till ämnet är att vi som socionomstuderande kommer i kontakt med ämnet genom vår utbildning och yrkesutövning och därför vill vi få en mer omfattande verklighetsbild av vårt valda fenomen. Vi anser att dem vi valt att intervjua har en mer verklighetsförankrad position ute i samhället och har en bredare inblick i hur ungdomarna lever.

Av etiska skäl kan vi inte studera vårt forskningsobjekt direkt utan får vända oss indirekt till ungdomarna genom myndigheter och organisationer. Det får anses som känsligt att intervjua ungdomarna direkt eftersom man måste ta hänsyn till ungdomen och ungdomens familj. Man får också tänka på att ungdomarna i kriminella ungdomsgäng lever i utsatta och känsliga livssituationer som gör att de blir extra sårbara genom att exploateras i en studie som denna.

Enligt lag (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor måste man respektera människovärdet och respektera den enskilda människan.

”1 § Denna lag innehåller bestämmelser om etikprövning av forskning som avser människor och biologiskt material från människor. Den innehåller också bestämmelser om samtycke till sådan forskning.

Syftet med lagen är att skydda den enskilda människan och respekten för människovärdet vid forskning” (SFS nr: 2003:460)

I Vetenskapsrådet (2002) finns det fyra forskningsetiska krav som vi har tagit hänsyn till. Dessa är: *Informationskravet* som visar på att studien är frivillig samt att information ges till de medverkande deltagarna om intervjuens syfte. *Samtyckeskravet* som innebär att deltagarna samtycker till att delta i studien. *Konfidentialitetskravet* som innebär att allt material ska hanteras försiktigt och inte får avslöjas för utomstående. *Nyttjandekravet* som innebär att materialet endast ska användas i forskarändamål.

2.8 Tillvägagångssätt

Vi bestämde oss för att utföra alla moment i studien gemensamt, vilket har fungerat bra och bidragit till en väl genomförd studie. I studiens begynnelse har vi haft medgång när det gäller bokning av intervju tillfällen, vilket har inneburit att vi har kunnat börja vår empiriska datainsamlande i god tid. Eftersom vi båda har genomfört intervjuerna tillsammans har det underlättat att föra intressanta diskussioner efter varje intervju. Under flera intervjuer har det varit störande moment så som att någon stört intervjun på eller annat sätt. Det har dock kunnat hanteras på ett bra sätt och vi upplever inte att det har varit något större problem. Vi har även transkriberat samtliga intervjuer tillsammans och noggrannheten har därför stärkts ytterligare.

2.9 Källkritik

Vi förhåller oss kritiska till våra källor genom att granska alla avhandlingar, artiklar, böcker samt rapporter vi har valt att använda oss av. Vi har funnit en hel del tidigare forskning som har utgjort en grund för vår studie. Vissa böcker är några år gamla men dem är inte relevanta för studien, då innehållet är adekvat för det vi har valt att studera. Vi är medvetna om att vi har använt oss av en internationell artikel *Maras och ungdomsgäng, lokalsamhälle och polis i Centralamerika* (2008), men innehållet i artikel är relevant och jämförbar med vår empiri. Därför kan det anses försvarbart att vi har gjort valet att använda oss av en internationell artikel. Lars B Ohlssons avhandling *Bilden av den "Hotfulla ungdomen"*(1997) är några år gammal och vi är medvetna om att forskning förändras med tiden, men vi har ansett att denna avhandling har varit betydelsefull för vår studie och därför använt oss av den.

2.10 Bearbetning och analys

Utifrån att vi har gjort valet att använda oss av en diktafon för att spela in våra intervjuer så har vi kunnat koncentrera oss på intervjuerna och undvikit den ofokusering som kan uppstå om man noterar skriftligt vad som sägs under intervjuerna. Genom att välja att spela in intervjuerna har man lättare kunnat lägga märke till miner och kroppsspråk men även i största möjliga mån fått en ordagrann intervju (May, 2001). Därefter har transkribering utförts av intervjuerna och som sedan kodats efter varje fråga i intervjuguiden. Detta sätt att koda intervjuerna på har vi valt för att få en noggrann och utförlig insamling av empiri som möjligt. För att underlätta kodning av det empiriska datainsamlandet men även för att bevara tillförlitligheten har vi gjort utskrifter av samtliga transkriberingar.

3. HISTORISK SYN PÅ KRIMINELLA UNGDOMAR

I denna del redovisas historiska delar som man kan finna om kriminella ungdomsgäng. Något intressant var det som Lars B Ohlsson tog upp på sin föreläsning om individers huvudformer och bedömning av vem som är kriminell eller inte. Utifrån detta kan det vara intressant att studera kriminalantropologi och rasbiologi för att titta på hur tidigare forskning har sett ut. Forskningen är förankrad i slutet av 1700-talet av Franz Joseph Gall, man menade på att skallens yttre form kunde avslöja vad för typ av karaktär personen har. Forskningen har

senare utvecklats av Cesare Lombroso (1835-1909) samt en anhängare till Lombroso vid namn Herman Lundborg (1868-1943). Nedan redovisas dessa två forskares teorier mer utförligt.

3.1 Rasbiologi

En italiensk medicinare, Lombroso presenterade en antropologisk brottslighetstypologi. Han menade att den som begår brott gör det på grund av biologiska egenskaper som är nedärvda anlag och att detta kunde mätas med hjälp av skallens form. Lombroso fick mycket kritik för sina teser och man hävdade att han inte själv samlat in sitt material och för de slutsatser han kom fram till. Lombroso menade också att det är det omgivande samhället som ligger till grund för uppkomsten av kriminalitet. Under 1900-talet var det Lambrosianska synsättet starkt utbrett bland den tidens forskare. Det finns många anhängare efter Lombroso när det gäller kriminalitet och kroppstyper (Ohlsson & Swärd, 1994).

En anhängare till den rasbiologiska vetenskapen i Sverige var Herman Lundborg en läkare som menade att problemen med den rådande ungdomsbrottsligheten var ärftligt ursprunget och han hävdade att det krävdes ras förbättrande åtgärder för att lösa problemet (Ohlsson, 1997). I början av 1900-talet gjorde Lundborg en studieresa i Tyskland där han såg asociala individer med försämrade egenskaper som psykisk och fysisk instabilitet. Lundborg mätte individens asocialitet genom att se sambandet med de fysiska försämrade tecknen och hur intensiteten i asocialiteten visade sig (Ohlsson & Swärd, 1994). 1991 presenterade Lundborg ett bildgalleri som han kallade ” Svenska folktyper” som bland annat föreställde olika kriminella ynglingar, lösdrierskor och vagabonderade ynglingar med en orienterad översikt. Lundborgs sätt att dela in ungdomar i olika mönster som avvikare är idag sedan länge ett föråldrat synsätt och har sitt ursprung i den rådande rasbiologin som på den tiden var starkt förankrad i vetenskapen och samhället runt omkring (Ohlsson, 1997).

4. TIDIGARE FORSKNING

Vi kommer här att presentera i kronologisk ordning vad man i tidigare forskning har skrivit om kriminella ungdomsgång, orsaker samt lösningar, vi avslutar denna del med en sammanfattning.

4.1 Kriminella ungdomsgång

Lars B Ohlsson är docent i socialt arbete och Hans Swärd är professor i socialt arbete. Båda tjänstgör som forskare och lärare vid Socialhögskolan i Lund. Ohlsson och Swärd skriver i sin bok *Ungdom som samhällsproblem* (1994) om den populära bilden av tonåringar som en grupp ungdomar som är uttråkade och med ett överflöd av tid och pengar. Brittisk subkulturforskning dominerades under 1950-talet och fram till mitten av 1960-talet med studier om avvikande beteende hos ungdomar eller kriminella ungdomar. Då betraktades ungdomarna som en undergruppering till samhället och det ansågs vara ett socialt problem att deras beteende tog sig uttryck på det sättet det gjorde. Brittisk subkulturforskning menade att orsaken var den moraliska upplösningen och generationsgapet i samhället (Ohlsson & Swärd, 1994). Forskarna nämner följande orsaker när det gäller resurser som ungdomen kan lida brist på, det kan gälla materiella förhållanden som arbete, bostad och ekonomi men också inflytande, makt och delaktighet. De nämner att det ofta har grundat sig i att kontakten med vuxna är dålig och bristfällig, med detta menar de att vissa ungdomar inte får den omsorg och kärlek de är i behov av. Detta är även något som inte går att mäta på samma vis som bostadsbrist, arbetslöshet och fattigdom (ibid.).

De åtgärder som beskrivs för att undvika framtida problem kan gälla att skapa grundtrygghet för föräldrar, skapa pedagogiska förhållanden i skolan samt andra fritidspolitiska åtgärder så att de unga inte skall utvecklas i en dålig riktning. Ohlsson och Swärd skriver att det gäller att ha en teoretisk förståelse som utgångspunkt för att hitta praktiska lösningar som bidrar till positiv utveckling för de unga. Forskarna grundar sin kritik mot samhällets ungdomsvård på en sammanfattning av problem med åtgärder och lösningar. De nämner bland annat att ungdomsproblemen tas itu med på individnivå, vilket resulterar i att lösningarna blir individorienterade och ger ungdomarna själva skulden. Om åtgärderna baserar sig på gamla tankemodeller och teorier blir det svårt att förändra sättet att tänka. Kortsiktigt tänkande leder till kortsiktiga lösningar och många projekt med statligt stöd upphör efter en kort tid istället

för att långsiktigt stöttas och genomföras. Ohlsson och Swärd nämner att samarbete har blivit ett populärt begrepp i ungdomsarbete men det är inte alltid man kommer fram till lösningar bara för att myndigheter sammanträder med andra myndigheter. Forskarna menar att samarbetet kan innebära att problemformuleringar används runt i myndigheterna så att alla kommer att tycka likadant till slut (Ohlsson & Swärd, 1994).

Lars B Ohlsson skriver i sin avhandling *Bilden av den "Hotfulla ungdomen"* (1997) om gängens syn på sig själva, där han får fram svaret från ungdomarna att de sällan ser sig själva som ett gäng utan mest som ett umgänge där de träffas och delar samma musiksmak. Utifrån avhandlingen pekar tydliga tendenser på att gängen först börjar ta form när polis och myndigheter ingriper. När ungdomarnas egen syn presenteras i avhandlingen visar det sig ganska tydligt att media och polisens påverkan underblåser ungdomarnas vi-känsla och gängtillhörighet. Ohlsson skriver om varför ungdomar söker sig till gäng och han menar att allt för få bryr sig om vad ungdomar gör, många ungdomar blir vilsna på grund av dålig vuxen kontakt, splittrat hem och sociala problem med föräldrarna. De orsaker Ohlsson redovisar är att gänget bekräftar och erbjuder spänning och stimulans för ungdomen som upplever tristess och utanförskap i samhället. Drömmar om ekonomiska vinster och planering av brott stärker sammanhållningen. Ytterligare en orsak som Ohlsson nämner är hur den brottsliga karaktären uppstår hos ungdomen och hur en viss livsstil växer fram. Gängets brottslighet börjar med att ungdomarna skaffar sig dyra vanor som de underhåller genom att begå brott, då de flesta av ungdomarna inte har någon annan inkomst. Det kan också bero på misslyckad skolgång, arbetslöshet och fattigdom. Dåliga förebilder som driver ungdomen in i kriminaliteten samt att ungdomen halkar in i ett felaktigt livsmönster kan också vara en orsak skriver Ohlsson. En orsak kan vara att de bara vill bli sedda och hörda.

Ohlsson gör en diskussion om socialtjänstens åtgärder och lösningar till att minska gängkriminaliteten bland ungdomarna och kom fram till att även om socialtjänstens insatser var välmenande blev budskapet ett annat hos ungdomen (Ohlsson, 1997).

Felipe Estrada och Janne Flyghed är båda kriminologer från Stockholm. I boken *Den svenska ungdomsbrottsligheten* (2001) skriver Charlotta Fondén att ungdomsbrottslighet och ungdomsgäng länge har varit i fokus för samhällsforskning. En bidragande orsak till att

ungdomar blivit kriminella är umgänget och kamrattrycket. Många av dessa ungdomar har sedan tidigare begått brott innan den aktuella grupptillhörigheten, men att ungdomen låtit sig påverkas av kamraterna i umgänget till att bli mer brottsaktiv. Fondén (2001) redovisar kring hur viktig grupptillhörigheten är för ungdomarna i gänget, det vill säga att sammanhållningen är stark under den kriminella karriären och för många ungdomar blir gänget som en familj. Hon nämner även snabba pengar som en orsak till att ungdomar söker sig till gängkriminalitet. Fondén skriver att i princip alla i undersökningsgruppen menar att umgänget med gruppen var allra viktigast. Dessutom valde några att referera till gruppen som en familj. Många av dessa ungdomar uppgav indirekt att deras status kommit att påverkas på ett positivt sätt på grund av deras umgänge. Grupptillhörigheten kan vara många gånger viktigare än brottsligheten och detta är en synpunkt som Fondén lägger fram. Svårigheter att bryta levnadsmönster och finna möjligheter att uppnå motsvarande status på legal väg tycks vara dominerande för ungdomarna enligt Fondén (Estrada & Flyghed, 2001).

När lösningar redovisas i *Den svenska ungdomsbrottsligheten* skriver Hanns von Hofer (2001) att det redan finns många åtgärder men det diskuteras om de är effektiva eller inte. De lösningar som har visat sig effektiva har däremot varit ganska kostsamma för samhället. Fängelsevistelser och böter är två åtgärder som har kommit att användas allt mindre mot vad det gjorde förr. Idag nämns samhällstjänst och ungdomstjänst som mer förekommande åtgärd (Estrada & Flyghed, 2001).

Björn Fries, statens politiska narkotika samordnare har initierat förstudien *Kriminella nätverk, Gängkriminalitet* (2005) som handlar om ungdomar i kriminella gäng. Mobilisering mot narkotika skriver att en orsak till gängens framväxt enligt studien är att det i Europa idag finns minoritetsgrupper som är missgynnade. Samhällsklyftorna har ökat och är troligtvis en bidragande faktor, till att det blir större tydlighet mellan vem som lyckas och inte lyckas. Samtidigt har många länder fått försämrade sociala skyddsnät, och detta drabbar framför allt ungdomar utan trygga förutsättningar i samhället som arbete och sysselsättning. Förstudien visar på att gäng bildas främst i segregerade bostadsområden. Gängmedlemmarna tillhör oftast subgrupper, dessa medlemmar är unga individer med vanligtvis sämre kontakt med samhället och med sämre framtidsutsikter än andra ungdomar. Gängmedlemmarna är oftast aktiva i kriminalitet av olika slag samt att gängen är oftast tidsbeständiga och detta visar på gemensamma drag för gängen i Europa (Mobiliseringen mot narkotika, 2005). Förstudien

använder även en Brå-rapport från 2003 som handlar om *stöld, våld och droger bland elever i årskurs nio* som pekar på att under frigörelseprocessen i tonåren är statusen i gruppen av stor betydelse och oftast utförs brott i grupp. När ungdomarna når äldre ålder utförs mer ensambrott. Dessutom kan gäng erbjuda sina medlemmar ett visst stöd, trygghet och även en identitet som den unga individen söker men kanske inte hittar på något annat sätt. Umgänget i vissa tonårsgrupper kan präglas av kriminalitet eller kriminalitet och droger tillsammans. Valet av medbrottslingar styrs av ålder samt stadsdel där de bor, det vanligaste är att man finner någon i samma ålder men även i samma bostadsområde, och etniciteten får här en mindre betydande roll. Lojalitet och starka band är utmärkande för gemenskapen men kan också vara tidsbegränsad till att endast existera under den tid man är aktiv i brottsligheten. Ett problem med att begreppet gäng kommit att hamna i fokus i media när det gäller ungdomsbrottslighet är att det i Sverige inte alls behöver handla om gäng som begår dessa brott utan att det endast rör sig om en gruppkaraktär av någon form (Mobiliseringen mot narkotika, 2005).

Om man tittar på de resultat man fått fram i förstudien så pekar de på att mycket avgör vart man bor någonstans, och att det är i de segregerade bostadsområdena man finner den största problematiken vad gäller kriminalitet och brottslighet. Den ekonomiska situationen påverkas indirekt av brottsligheten i de ovannämnda bostadsområdena. De deltar i mer eller mindre spontana brott som en tillspetsning av en alltför trist vardag. Centralt för dessa grupper är samhörigheten men även att erhålla respekt bland andra ungdomar. Ofta rör det sig om en mindre kärna av personer som har känt varandra länge, de känner en inbördes lojalitet gentemot varandra och det utgör gruppen. Runt omkring gruppen kan ett löst sammansatt nätverk förhålla sig men är själva nätverket kan förändra sig med tiden. Varje enskilda brott utförs av lämpliga personer som har rekryterats ur nätverket. Kriminell bakgrund blir en statushöjande effekt för gruppen och många av de inblandade individerna har redan skaffat sig en kriminell identitet och är redan tidigare dömda till påföljder av samhället (Mobiliseringen mot narkotika, 2005).

Enligt förstudien diskuteras hur man kan förebygga och bekämpa gängkriminalitet genom att komma ihåg att gängkriminalitet är ett resultat av det samhälle där det existerar. För att komma till en lösning för att minska gängkriminaliteten måste hela omgivningen och samhället i sin närhet påverkas. När det gäller att minska gängbildning är det viktigt att akta

sig för att underblåsa gängets betydelse och därmed orsaka att de förstärks ytterligare. Något som kan påverka negativt i förebyggande arbete emot gängbildning är medias uppmärksamhet. Enligt förstudien finns det olika faktorer som ökar risken att gäng etableras och går från att vara kriminella grupperingar till att kalla sig själva ett gäng, ett exempel på det är om den kriminella grupperingen blir behandlad och definierad som ett gäng av myndigheterna och en konflikt uppstår. Ännu en faktor som kan öka risken är förtryckande åtgärder som t.ex. att samhället inte vill bistå individerna på grund av att de bor i ett segregerat område eller att gruppen håller sig isolerad från övriga samhället genom att leva på ett visst sätt. Förstudiens slutsatser när det gäller lösningar visar på att det krävs mer kraftfulla insatser från socialtjänsten och rättsväsendet. Ett bra samarbete mellan socialtjänsten och polis är också adekvat för att nå en bra lösning (Mobiliseringen mot narkotika, 2005).

SIDAs studie *Maras och ungdomsgäng, lokalsamhälle och polis i Centralamerika* (2008) som är en sammanfattning av en regional och multidisciplinär studie som visar problem på ungdomsbrottslighet och gängkriminalitet i Centralamerika. Studien presenterar ett ungdomsgäng som kallas för Maras och är ett välkänt gäng i Centralamerika. Man beskriver Maras som ett kulturellt fenomen men försöker också besvara frågan vad det är som gör att individer blir gängmedlemmar. Studien redovisar bland annat en orsak som bidrar till kriminell gängbildning bland ungdomar. Denna orsak är att gänget blir som en familj, ger en känsla av trygghet, tillhörighet och en mening med livet dessutom erbjuder gänget en slags identitet för den unge. I socialt otrygga bostadsområden kan gänget erbjuda ungdomen skydd och försvar från såväl polis som andra myndigheter men också från olika kriminella grupperingar (Maras och ungdomsgäng, lokalsamhälle och polis i Centralamerika, 2008).

Ungdomar från segregerade bostadsområden, oavsett om de är medlemmar i ett gäng eller inte delar samma uppfattning om världen och har oftast samma värderingar. Detta står i direkt anslutning till vad man i studien presenterar som lämpliga lösningar för att förebygga och motverka gängbildning. Man måste ta hänsyn till den unges individens uppväxtprocess som forcerar i ett allt för högt tempo när man upprättar förebyggande program (Maras och ungdomsgäng, lokalsamhälle och polis i Centralamerika, 2008).

4.2 Sammanfattning

Samtliga forskare instämmer kring vilka resurser ungdomen kan lida brist på som materiella förhållanden som arbete, bostad och ekonomi men också delaktighet, makt och inflytande. Ohlsson och övriga forskare menar på att om ungdomen känner utanförskap i samhället kan tillhörigheten i gänget erbjuda spänning och stimulans speciellt för den ungdom som upplever tristess. En orsak som Ohlsson går in på kan vara dåliga förebilder då de kan påverka ungdomen till att vilja söka sig till kriminalitet. Samtliga forskare nämner många orsaker men de flesta härrör till att ungdomen vill bli sedd och hörd av samhället. Orsakerna pekar också på den påverkan segregerade bostadsområden har på ungdomen som bor i dessa. En likhet i förstudien med övriga forskare är att gänget kan erbjuda dessa ungdomar stöd, trygghet och även en identitet som ungdomen kanske inte kan hitta på annat sätt. Orsakerna som dessa forskare hänvisar till är att ungdomen upplever sig missgynnad på något sätt. En reflektion kring de åtgärder och resultat som samtliga forskare har diskuterat är att man måste uppmärksamma missgynnande minoritetsgrupper. Hur kommer senare forskning bemöta fenomenet kriminella ungdomsgäng och kommer liknande orsaker att stå i fokus?

5. TEORI

I vår studie har vi valt att använda oss av stämplingsteorin för att besvara våra forskningsfrågor, i denna del kommer vi att redogöra för stämplingsteorin och avslutar med en sammanfattning.

5.1 Stämplingsteorin

Teorin som appliceras på vårt ämne är stämplingsteorin som är en sociologisk teori om avvikande beteende som kan förklara bland annat brottslighet och missbruk (Sohlberg, 2006). Stämplingsteorin är en teori som är starkt motiverad av många forskare när det gäller att använda sig av en teori som verktyg till att analysera begrepp som avvikande beteende. En anledning till att stämplingsteorin är användbar för vår studie är att samhället lätt kan stämpla personer med avvikande beteende. Teorin kommer i många sammanhang att förklara varför kriminella ungdomsgäng uppstår.

Stämplingsteorin och dess teoretiker har som huvudfokus att följa individens utveckling och de steg som leder individen bort från samhället liksom de steg som upprätthåller individens avvikande beteende, detta skriver Ted Goldberg om i sin bok *Samhället i narkotikan* (2005). Stämpling kan avgöras av vad man är och vad man gör, exempelvis ekonomisk eller social status. På grund av att samhället har en viss mall som individer förväntas rätta sig efter och om man inte rättar sig efter denna mall kan man lätt bli stämplad. När samhällets stämpling sker upplever ungdomar sig stämplade och väljer att förstärka sin avvikelse. Goldberg skriver om brottslingens avvikelse, där han förklarar att avvikande beteende existerar enbart mellan en individ och övriga individer i en grupp, samt att den brottsliga avvikelsen kan handla om att en psykisk eller fysisk egenskap påverkar och hindrar den normala sociala karriären. Olika sociala organ kommer då att stigmatisera individen, vilket leder till att individen ses som en avvikande brottsling. En modell som är accepterad av stämplingsteoretiker är (Goldberg, 2005):

- 1) Sekvens- eller process modellen som innebär att man analyserar inte bara det förflutna, men också nuläget och framtiden. Modellen bygger på att alla stämplingsteoretiker försöker följa människans utveckling, både de som leder bort från samhället men också de som gör att människan vidhåller sitt avvikande beteende.
- 2) Karriär beskriver Goldberg som den avvikandes sätt att klättra genom att ta sig vidare till senare stadier byggda på de tidigare stadierna.
- 3) Avvikande beteende är inget bestämt som avgörs av en specifik orsak utan är beroende av hur andra människor reagerar och på hur handlingen bryter mot regler eller ej.
- 4) Begreppet stämpling förklarar Goldberg med att själva stämplingen inte behöver ske enbart på grund av vad man gör, utan även på grund av vad man är, som t.ex. vilken ekonomisk eller social status man har m.m.
- 5) Makt är ett centralt begrepp när man förklarar avvikelse utifrån stämplingsteoretiker. De grupper som bäst upprätthåller sina regler är de som från sin sociala ställning erhåller vapen och makt. Det finns regler både inom lagen och utom lagen som styr maktskillnader.
- 6) En individs framtida förutsättningar kan påverkas av att individen ertappas i sin avvikelse och stämplas inför allmänheten som en avvikare. Både individens självbild och dennes framtida möjligheter avgörs av detta.
- 7) Både vad det gäller avvikande och normalt beteende så är det båda aktörerna, den som avviker och den som upptäcker avvikelsen, som är delaktiga i interaktionen.

8) Alla individer begår under sitt liv avvikande handlingar, men ett fåtal fortsätter på en avvikande bana. Stämplingsteorin kan användas till att förklara detta.

Lars B Ohlsson och Hans Swärd skriver i sin bok *Ungdom som samhällsproblem* (1994) att centralt för stämplingsteorin är att man ska kunna definiera avvikande beteende och sociala problem ur ett samhälleligt perspektiv. När brott mot regler och förväntningar sker bestäms det av samhället vad som ska betraktas som en social avvikelse eller ett socialt problem. Stämpling utförs av individer vars jobb är t.ex. politiker, polis, socialarbetare och journalist, det är dessa aktörer som avgör vad som är problematiskt eller avvikande. Det är dock först när stämplandet blir uppmärksammat av allmänheten som en social reaktion kan ske. Ohlsson och Swärd skriver att när någon väl är stämplad som avvikare förväntas individen att fortsätta avvika och ha ett normbrytande beteende. Detta kan då leda till att förutsättningarna begränsas för individen och kan leda till att personen uppfattar sig själv som stämplad och förstärker sin avvikelse. Forskarna förklarar med ett exempel (Ohlsson & Swärd, 1994):

”En före detta dömd får inget jobb på grund av sin tidigare brottslighet och för att överleva återvänder han till brottslighet” (sid 125)

5.2 Sammanfattning

Goldberg beskriver att stämplingsteorin och dess teoretiker anser att samhället och individen står i huvudfokus, då speciellt individens avvikande beteende och individens utveckling. Utifrån detta tänker vi att stämplingsteorin är sedan länge en beprövad teori när det gäller avvikande beteende. Goldberg skriver att ungdomar kan uppleva sig stämplade för att de avviker från det som samhället anser är normalt. Goldberg skriver att individens avvikande beteende utmärker sig när individen interagerar i grupp samt att olika egenskaper hos individen kan hindra utvecklingen. Goldberg redovisar en modell som består av åtta punkter. Genomgående för modellen är att människans utveckling och karriär studeras och analyseras. Ohlsson och Swärd skriver att centralt för stämplingsteorin är att använda ett samhälleligt perspektiv när man definierar avvikande beteende och sociala problem. Forskarna menar att det är samhället som bestämmer vad som ska betraktas som en social avvikelse. Deras resonemang kring stämplingsteorin handlar om att när en avvikare blivit stämplad som sådan

förväntar sig samhället att denne ska fortsätta avvika, vilket i sin tur kan leda till att personen uppfattar sig själv som stämplad och därmed förstärker sin avvikelse.

6. PRESENTATION AV INTERVJUPERSONER

I denna presentation kommer vi att beskriva hur varje intervjupersons verksamhet ser ut samt hur de kommer i kontakt med ungdomar i kriminella gäng. De intervjupersoner som har bidragit med sina erfarenheter i vår studie är följande:

- En polis i Skåne från en av de två berörda kommunerna

Han har jobbat i två år i yttre tjänst och har haft hand om all slags ärenden. Det kan gälla alltifrån snatteri till dödsfall. Han kommer ofta i kontakt med ungdomar som är i kriminella ungdomsgäng.

- En projektmedarbetare på Unga Kris samt två verksamma på Unga Kris, som vi kallar för Unga Krisare härnäst i vår studie.

Unga Kris är en organisation som står för kriminellas revansch i samhället, många av dem som arbetar i organisationen har själva varit kriminella. Projektmedarbetaren har arbetat i projektet sedan 2007. Unga Kris arbetar förebyggande med motivation och erbjuder eftervård för de ungdomar som riskerar återfall. Unga Kris kommer i kontakt med ungdomarna genom att de är ute och föreläser på skolor. Ungdomar får också information av varandra om att Unga Kris finns och att de kan vända sig dit för stöd. Unga Kris är också med vid frigivning från anstalt.

- En socialarbetare i ett öppenvårdsprojekt för ungdomar i en av kommunerna

Han arbetar förebyggande i kommunen med ungdomar för att motverka placering på HVB-hem eller SiS-institution i möjligaste mån. Han kommer i kontakt med ungdomarna genom att agera som insats och han är ofta med som stöd under tiden ungdomen är placerad och finns med när ungdomen ska tillbaka hem igen. Han arbetar med ungdomar som har problem med skola, missbruk, kriminalitet eller ett utåt agerande beteende.

- En socionom på socialförvaltningen i en av kommunerna

Hon arbetar med ungdomar mellan 12-18 år i öppenvård. De metoder som används är lösningsfokuserad korttids terapi samtalsmetod samt Repulse som är en individuell form av

ART (aggressiv replacement training). Hon arbetar även med SSP som är en samordning av socialtjänst, skola, polis och fritidsverksamhet, där hon kommer i kontakt med ungdomarna.

- En socialarbetare i en öppenvårdsverksamhet i en av kommunerna

Han arbetar i en öppenvårdsverksamhet för ungdomar mellan 13-19 år som har påbörjat en kriminell livsstil eller ligger i riskzonen till att påbörja en kriminell livsstil. Han kommer i kontakt med ungdomar som en direkt insats via socialtjänsten eller anmälningar från skolor.

7. REDOVISNING OCH ANALYS

Vi tänker utgå från de centrala frågorna för att besvara de faktorer som kan bidra till att ungdomar går med i kriminella ungdomsgäng. Vi redovisar även de svar vi erhållit på test frågan om Black Scorpions. Varje fråga avslutas med en kort sammanfattande reflektion.

7.1 Orsaker till att en ungdom går med i ett kriminellt ungdomsgäng

Flera intervjupersoner menar att orsakerna till att en ungdom går med i ett kriminellt ungdomsgäng, kan vara många men att det kan handla om ett utanförskap i relationen till föräldrarna eller mobbning i skolan. Det kan handla om impulser från vänner, kusiner, bröder och att man söker sin tillit till varandra. Lars B Ohlsson skriver i sin avhandling *Bilden av den "Hotfulla ungdomen"* (1997) om varför ungdomar söker sig till gäng och vad gänget fyller för funktion. De orsaker Ohlsson redovisar är att gänget bekräftar och erbjuder spänning och stimulans för ungdomen som upplever tristess och utanförskap i samhället. Ohlsson pekar på att allt för få bryr sig om vad ungdomar gör, många ungdomar blir vilsna på grund av dålig vuxen kontakt, splittrat hem och sociala problem med föräldrarna (Ohlsson, 1997). Goldberg förklarar att stämpling kan ske på grund av vad man är, som t.ex. vilken social status man har. Stämplingsteorin fokuserar på att följa individens steg som leder denne bort från samhället. Ett utanförskap är ett led bort från samhället vilket styrker att stämplingsteorin är applicerbar på detta (Goldberg, 2005). Om ungdomen blir stämplad och upplever sig som avvikande kan det leda till att ungdomen söker sig bort från samhället och därför är stämplingsteorin användbar till att förklara ovanstående.

En orsak som nämns är önskan att få tillhöra en grupp, att bli någon. Fondén (2001) skriver i boken *Den svenska ungdomsbrottsligheten* att gruppens betydelse förstärker redan existerande värderingar hos den enskilde ungdomen. Fondén menar också att vilken grupp eller vilket gäng den unge söker sig till kan bero på den unges tidigare erfarenheter. Hon förklarar detta med att ungdomar söker sig till likasinnade ungdomar (Estrada & Flyghed, 2001).

”Jag tyckte det var viktigt när jag var ung, att va någon att liksom... folk visste vem jag var... hellre okänd än okänd så tänkte jag”

- Projektmedarbetare på Unga Kris

Projektmedarbetaren förklarade att för honom var det inte dåligt hemförhållande utan istället dåligt självförtroende som gjorde att han sökte sig en identitet i gänget. Han menade att för att bli accepterad av gänget fick han hänga med på den kriminalitet som gänget höll på med och anpassa sig till deras livsstil. Ohlsson skriver om hur kamratgänget har blivit en viktigare faktor i den unges uppväxt. Samt att ungdomar är mer gäng och kamrat orienterade än vuxna (Ohlsson, 1997). Samtliga intervjupersoner styrker mer eller mindre att grupptillhörigheten är en bidragande orsak till att ungdomar söker sig till kriminella ungdomsgäng. Många av intervjupersonerna menar att tillhörigheten blir viktig för att man vill känna sig behövd. De nämner också musiken och filmernas påverkan på ungdomen som en orsak. Ytterligare en orsak de tar upp är hur negativa förebilder kan locka ungdomar. Fondén (2001) pekar på att många forskare har menat att umgänget och medbrottslingar har betydelse för den enskilde ungdomens kriminalitet. Fondén menar att det finns de som anser att ungdomar lär sig kriminellt beteende och tar efter sådana normer genom kontakter med kriminellt aktiva förebilder (Estrada & Flyghed, 2001).

”Min favoritfilm när jag var liten var Colours och Scarface och de är liksom den kriminella världen... pengar lockar, snabba bilar, brudar så det är väl det som lockar. Mina förebilder var Tomas Möller och min pappa”

- Ung Krisare

Unga Krisaren menar att ungdomar kan se upp till de äldre kriminella ledarna i gängen och vill följa i deras fotspår. Han förklarar att Tomas Möller är Hells Angels första president i

Sverige. Han kommer också in på relationen till sin pappa och att det fanns någon slags hatkärlek mellan dem, han beundrade det pappan hade gjort tidigare i sitt liv samtidigt som han gick emot sin pappa när det gällde att inte ta de vägar som pappan gjort tidigare.

Någon av intervjupersonerna nämner att av exakt samma anledning som gör att ungdomar går med i en förening, klubb eller fotbollslag, så går de också med i kriminella ungdomsgäng. Intervjupersonen menar att de söker en tillhörighet utanför familjen och sig själva. I förstudien *kriminella nätverk, Gängkriminalitet* tar man upp hur ungdomarna kan drivas till att kompensera det utanförskap de kan känna i den egna familjen eller i samhället. Detta kan driva ungdomen till att söka sin tillhörighet utanför familjen. Förstudien tar även upp hur ungdomens relation till familjen försvagas när de går med i det kriminella gänget och upptäcker den gemenskap och samhörighet som de kan tro sig finna där (Mobilisering mot narkotika, 2005). Flera intervjupersoner menar att styrka och makt kan göra att ungdomen drar sig till ett gäng. Intervjupersonerna menar att man vill ha någon som försvarar en, håller det något så kan gänget stötta och stå bakom. Dessutom kan gänget erbjuda en slags trygghet, att det blir som en andra familj till ungdomen.

”det är där man skrattar, det är där man har kul, roligt ihop och det är där också man pratar om samma åsikter och delar samma idéer och man delar faktiskt också fattigdomen”

- Socialarbetare

Socialarbetaren menar också att tillhörigheten är den största orsaken men att pengar är också en bidragande orsak. Ekonomiska förhållanden kan göra att man ser enkelheten i att skaffa pengar genom de kriminella gängen.

”för att få pengar av jätte enkla uppdrag så får dom rätt så mycket pengar så på en vecka så kanske dom har mer pengar än vad dom har haft på ett halvt år, så varför inte göra ett uppdrag... så man förenklar för sig själv... och gör det kanske för pengar”

- Socialarbetare

Flera intervjupersoner menar att det kan handla om många orsaker som bidrar till att en ungdom går med i kriminella ungdomsgång. En stor orsak enligt dem är socioekonomiska förhållanden, de tar upp att föräldrarnas situation vad det gäller arbete och ekonomi många gånger är undermålig. I Förstudien *Kriminella nätverk, Gängkriminalitet* (2005) skriver man att en huvudorsak till gängproblematik är socialt utanförskap som en följd av den stigmatisering som uppstått i de segregerade bostadsområdena. Förstudien nämner att större skillnader mellan välbärgade och mindre välbärgade bostadsområden går att se. De menar att i de fattigare områdena finner man att det sker en allt mer socioekonomisk segregation (Mobilisering mot narkotika, 2005). På grund av att samhället har en viss mall som individer förväntas rätta sig efter blir det extra svårt för familjer med försvårade socioekonomiska förhållanden. Detta för att de har svårt att nå upp till samhällets mall. Individen stigmatiseras och kommer att ses som avvikande (Goldberg, 2005).

Polisen från våra intervjuer tar upp hur familjernas situation i dessa socioekonomiska förhållanden kan komma att bli svår. Föräldrarna vill kanske köpa saker till sina barn, ha möjlighet till att resa och när man inte kan ge sina barn allt detta så blir det en känsla av misär. Detta kan i sin tur leda till att ungdomen i familjen lockas till att skaffa pengar på annat sätt. Polisen nämner även att han tror att grundstommen i hela samhället är att få ha ett jobb och tjäna egna pengar. Har familjen inget arbete blir det svårt att känna trygghet eller tillhörighet i samhället. Stämplingsteorin benämner detta som en anledning till stigmatisering och utanförskap hos individen (Goldberg, 2005).

Samtliga intervjupersoner menar att segregerade bostadsområden kan vara en bidragande orsak till att en ungdom går med i ett kriminellt ungdomsgång. De nämner att ungdomar inte refererar till sig själva som ett gäng men då de växt upp ihop och kommer från samma område skapas det ett gäng. De menar att vissa ungdomar som de möter beskriver sig själva som barndomskamrater som har växt upp ihop och har ett starkt umgänge. Intervjupersonerna beskriver det som att en ungdom kan egentligen vara rätt så skötsam men visar det sig att hans barndomskamrater håller på med kriminalitet och droger kan ungdomen påverkas negativt. Fondén (2001) nämner att många ungdomar tror att deras egen kriminalitet berott på deras umgänge och det umgänget valt att göra. Fondén tar upp hur vanligt det är att ungdomarna i gängen har känt varandra sedan barndomen (Estrada & Flyghed, 2001).

7.1.1 Sammanfattande reflektion

Det tycks vara viktigt för en ungdom att hitta sin tillhörighet i en grupp och känna en gemenskap där. Det finns också tydliga tendenser i de svar vi fått som pekar på att familjen är en viktig bas som avgör om ungdomen kommer att behöva stöd utanför eller inom den egna familjen. Detta visar på att familjeförhållanden är en viktig orsak. Om ungdomen har det bra hemma är det kanske inte lika viktigt för ungdomen att söka sig till ett gäng. Detta styrks av både den valda litteraturen samt det empiriska datainsamlandet vi fått fram kring vilka orsaker som gör att en ungdom går med i ett kriminellt ungdomsgäng. Man kan se att pengar och familjeförhållanden är sammanlänkade på så sätt att om familjen har försvårad ekonomi kan ungdomen lockas av snabba pengar och välja att gå med i ett kriminellt gäng av den anledningen.

7.2 Familjeförhållanden

Ohlsson och Swärd nämner att kontakten med vuxna kan vara dålig och bristfällig, de menar att vissa ungdomar inte får den omsorg och kärlek de är i behov av (Ohlsson & Swärd, 1997). Samtliga intervjupersoner menar att många ungdomar kan ha ”taskiga” hemförhållanden och många ungdomar hittar en familj på annat sätt. Det behöver inte vara den egna familjen utan kompisar kan också bli någon form av familj.

”Han menar att blodsband inom familjen kan vara tjockt men vissa familjer vänder sig ifrån och menar att de inte orkar ta itu med sina barn. Han tar upp att när man lever i ett kriminellt beteende med kanske missbruk, så är det vanligt med svek, lögner och utnyttjande. Om familjen finns där så är det ett oerhört stöd som kan underlätta en väg ut ur det kriminella livet, speciellt i de fall där individen känner sig svag i början och behöver bli stöttad”.

- Projektmedarbetare på Unga Kris

Projektmedarbetaren på Unga Kris gör en liknelse med hur viktig hans familj kom att bli för honom med hur Unga Kris har kommit att bli viktigt för de ungdomar som inte har haft någon egen familj på det sättet han har haft.

”Det är kärnan...vi säger att när vi jobbar här så redan från början har vi, när dom skrivs in så har vi alltid med föräldrar...och vår relation som vi skapar till ungdomarna för att påbörja en förändringsprocess så är det ju samtidigt lika viktigt att vi påbörjar den processen med föräldrarna...för att det är dom som är kärnan, det är dom som är tryggheten, det är dom som är grunden till barnet, familjen och föräldrar det är a och o”.

- Socialarbetare

Samtliga intervjupersoner menar att familjeförhållandet är väldigt viktigt och att man kan märka en skillnad i hur olika familjer orkar jobba med sina barn beroende på vilka förutsättningar man har rent socioekonomiskt. De familjer som inte har någon dysfunktionell miljö hemma är mer kapabla till att orka ta itu med sitt barns bekymmer. Ohlsson och Swärd nämner att materiella förhållanden som bostad, arbete och ekonomi är resurser som kan påverka hur familjeförhållandet ser ut (Ohlsson & Swärd, 1994). Förstudien *Kriminella nätverk, Gängkriminalitet* menar att vissa grupper i segregerade bostadsområden med försvårade socioekonomiska förhållanden kan anses leva på ett visst sätt och att samhället på grund av detta avstår ifrån att sätta in de insatser som behövs. Detta kan i sin tur påverka hur familjen orkar ta itu med de bekymmer som uppstår kring ungdomen (Mobiliseringen mot narkotika, 2005). Stämplingsteorin beskriver att olika sociala organ kan stigmatisera individen, vilket kan förklaras med att samhället upprätthåller individens avvikande beteende (Goldberg, 2005). Om samhället väljer att undvika att sätta in insatser i de segregerade bostadsområdena kan detta leda till individen stigmatiseras på så sätt att individens avvikande beteende upprätthålls av samhället.

Flera intervjupersoner nämner att familjeförhållandet är viktigt och det är dit ungdomen springer när denne har hamnat i problem. De menar att oavsett vad man har gjort så är man välkommen tillbaka till familjen. Många ungdomar vågar inte använda familjen som trygg bas på grund av att de skäms över sin avvikelse och är rädda för hur familjen ska reagera. Stämplingsteorin beskriver att avvikande beteende är beroende av hur andra människor reagerar (Goldberg, 2005).

”Mamma sitter hemma en fredagskväll och är orolig och sitter och gråter, sitter vaken hela nätterna för att hon inte vet vart barnet är...pappan samma sak, fast han visar kanske inte

det...om man har en lillebror så ser han ju upp till en för att man är ju ändå en förebild för lillebror och då kanske det går snett för han också”.

- Ung Krisare

Unga Krisaren menar att familjer upplever stress och oro när ungdomen utsätter sig för faror. Faror som han nämner för oss som ungdomen kan råka utföra i kriminella gäng är bland annat skottlossningar, av skjutna kroppsdelar, personer man känner hittas döda, grov misshandel, tvingad att överdosera på knark. Han menar också att allting kan härledas till familjeförhållandet och hur gemenskapen är i familjen, för människan är ett flockdjur och han förklarar vad han menar, om familjen inte agerar som flock så söker ungdomen en annan flock som då kan bli gänget.

7.2.1 Sammanfattande reflektion

Familjeförhållanden är ett mycket viktigt element som är bidragande till hur sårbar ungdomen blir för yttre påverkan. Man kan också härleda resultaten till att ungdomar i segregerade bostadsområden är extra sårbara då familjerna känner någon slags utanförskap i samhället, detta för att de kan tillhöra någon form av minoritetsgrupp. Stämplingsteorin beskriver att samhället lätt kan stämpla avvikande minoritetsgrupper (Goldberg, 2005). Man behöver som ungdom inte komma ifrån segregerade bostadsområden men det är ett genomgående inslag i de svar vi har fått från intervjuerna. Man skulle kunna hitta en röd tråd i alla svaren vi fått och det är som en intervjuperson uttryckte sig, familjeförhållanden är a och o när det gäller ungdomars trygghet och förmåga till att hitta en stabil identitet.

7.3 Status

Samtliga intervjupersoner nämner att status har en stor betydelse för ungdomar i kriminella ungdomsgäng. Många pekar på att det finns ett visst ”snobberi” bland ungdomar idag, det ska vara märkeskläder och dyra teknikprylar. Dessa saker de skaffar sig blir en statussymbol för att visa att de har tillgång till pengar. Intervjupersonerna härleder detta till att det bottnar i någon form av längtan till att kunna leva som andra människor och ha de saker som andra människor har. Ohlsson och Swärd tar upp Walter Millers teori om kulturkonflikt, denna teori handlar om att man försöker förklara den gängaktivitet som råder i slumområden. Status var

här något som blev viktigt för de individer vars möjlighet till framgång på laglig väg var begränsade på ett eller annat sätt. Individen försökte då hitta framgång och status i sin egen kultur och i sitt eget område. Man kom fram till att status var viktigt för slumområdets unga. Genom att visa att man är duktig och gör framsteg fick man tillträde till de vuxnas aktiviteter och blev betraktad som en ”vuxen”. När en gängmedlem erhåller status får gänget också ta del av den statusen och gängets rykte förbättras i området (Ohlsson & Swärd, 1994).

Samtliga intervjupersoner pekar också på att status för ungdomen kan handla om att sätta sig i respekt hos andra genom att skapa en rädsla hos omgivningen. För ungdomen blir det en form av status som inte kan sättas i något positivt sammanhang. Med detta menar intervjupersonerna att ungdomar som vill sätta sig i respekt hos andra inte har samma uppfattning som vi har om vad respekt innebär.

”Det är fruktansvärt viktigt... det är viktigt med status och det är väldigt viktigt med respekt och dom sakerna betyder inte alls samma sak för dom som det gör för oss kan jag säga, respekt handlar mycket mer om att om jag inte kan få någon att tycka om mig så kan jag i alla fall få dom att vara rädd för mig får då misstar man sig för att det är en sorts respekt...rädsla det gör man ofta och då behöver man inte ha fastnat i nått kriminellt gäng för det är liksom det yttersta som kan hända känner jag i alla fall att man fastnar i någonting som man inte kan ta sig ur utan det har ju att göra med bara strukturen på skolorna och så där”

- Socionomen

”Nu är det inte så viktigt... innan var det skit viktigt... för att statusen är allt... statusen man bygger upp en identitet runt statusen... men status är olika... de finns ju status här... här har jag status...för att folk ser upp till mig här för att jag gör bra saker innan såg dom upp mig för att jag gjorde fel saker...status blir på olika sätt...status är jävligt bra...man ska känna sig uppskattad...oh sen får ju folk status på fel sätt också...som Tommas Möller så att han har ju status oh...ja han har ju kämpat för att få den statusen också...de ju inte som Sveriges lagar säger att man ska va”

- Ung Krisare

Goffman skriver i sin bok *Stigma* (1972) om att status kan utvecklas i form av att en person med ett visst stigma väcker uppmärksamhet på något sätt, t.ex. genom att bryta mot lagen eller bli den främste av sin sort osv. Goffman fortsätter utveckla sitt resonemang med att om en person väcker uppmärksamhet på detta sätt kan det bli till en händelse som i sin tur uppmärksammas av media. Statusen kommer då av att ungdomen får uppmärksamhet för något denne har gjort inom sitt stigma. Goffman menar att den uppmärksammade ungdomens kompisar får även de vara med och ta del av den status ökning som skapats kring ungdomen (Goffman, 1972).

Projektmedarbetaren på Unga Kris kommer in på det som några av våra tidigare intervjupersoner har nämnt att status kan handla om att sätta sig i respekt och skapa en rädsla i sin omgivning. Om man blir uppbackad av ett kriminellt gäng så blir det en viss status.

”status ja det är det faktiskt, framför allt om man ska gå med i dom här tyngre grupperingarna som mc-gäng och andra gäng...där är det ju en viss status faktiskt för att folk blir ju rädda, om du går med i dom gängen säger du till nån att jag är faktiskt med där...då har du uppbackning och de är ju liksom ett beskydd...som om du nånstans om nån slår ned dig så får dom räkna med att dom kommer att bli jagade av många liksom...av dina kompisar...det är en viss status i det”

- Projektmedarbetare på Unga Kris

Någon intervjuperson nämner att status för ungdomarna innebär ”street status” och har ungdomen inget annat sätt att få respekt på, så blir ”street status” eller som han också kallar det gatu status, det enda sättet att skaffa sig den respekten på.

”Det är ju det här att när dom känner rädsla att folk är rädda så byggs det en ego status i deras kroppar och då känner dom lite...ja makt och kontroll...alltså när folk är rädda och upplever obehag och så då växer deras ego så som en ballong.”

- Socialarbetare

7.3.1 Sammanfattande reflektion

Status pekar på att det kan handla om två olika aspekter. Dels den status som dyra märkes prylar ger, dels den status som ungdomar kan få genom att sätta sig i respekt hos sin omgivning t.ex. genom att göra människor rädda. En reflektion kring status och varför ungdomar vill ha status tycks böttna i en naturlig önskan att ha det som andra människor har och att leva som andra människor gör.

7.4 Grupptillhörighet

En intressant aspekt som framkom från en intervju är att grupptillhörighet är väldigt viktigt oavsett vad för typ av tillhörighet ungdomen väljer att söka sig till. Intervjupersonen nämner två olika tillhörigheter som ungdomen kan ha. Dessa två är utåttillhörighet och inåttillhörighet. En inåttillhörighet kan man få genom sin familj och släkt, men när man ska ta steget ut i samhället så måste man skapa sig en utåttillhörighet. Exempel på vad eller vilka en utåttillhörighet kan utgöra är kriminella gäng, klubbar, föreningar och olika aktiviteter med andra. För många ungdomar är känslan av utåttillhörighet viktig som en process i utvecklingen till att bli vuxen. Ohlsson skriver om gängets betydelse för ungdomen. Han menar att gänget fyller vissa funktioner som ungdomen eftersträvar. Genom att ungdomarna är i konflikt med sin omgivning förstärks vi-känslan ytterligare och sammanhållningen i gänget (Ohlsson, 1997).

Samtliga intervjupersoner nämner att det i ungdomsåren är oerhört viktigt med grupptillhörighet och då främst i åldern mellan 12-18 år. Grupptillhörighet kan innebära att söka sig till olika musikstilar, klädstilar eller genom att begå små brott. När man når vuxenlivet skaffar man sig en tillhörighet av ett annat slag. Flera intervjupersoner menar att många ungdomar anser att grupptillhörighet är väldigt viktigt och tillägger att oavsett om umgänget är kriminellt eller inte så väljer ungdomen gänget framför föräldrarna i tonårsperioden. De menar att kompisar är så mycket viktigare än familjen under den tid då man ska hitta vuxen världen och stå på egna ben.

Flera intervjupersoner uppger att de tror att grupptillhörigheten avgör hur ungdomarna väljer att agera inför varandra. Fondén (2001) beskriver att den frigörelseprocess som ungdomar går

igenom under tonårsperioden gör att de söker sig till en grupp med likasinnade kamrater. Status i kamratgruppen och kamraterna i sig får stor betydelse under denna frigörelseprocess. För att få en betydelsefull roll i kamratgruppen är det viktigt att prestera, duga och våga, inte minst för gemenskapen och sammanhållningen i gruppen (Estrada & Flyghed, 2001). En intervjuperson nämner att för honom var känslan av grupptillhörigheten viktig och han valde att behålla grupptillhörigheten i gänget framför familjen. Han menar att kompisgänget i den åldern är så pass viktig att man är beredd på att göra nästan vad som helst för att behålla sina kompisar. Fondén (2001) skriver om hur gruppen kan vara viktig och att sammanhållningen i gänget kan liknas vid en familj (Estrada & Flyghed, 2001).

Flera intervjupersoner nämner att ungdomars attityd och tuffhet styrs av gänget. Att inte göra bort sig inför sina kompisar och inte visa sig mesig när gänget är med handlar om att tillhörigheten är så pass viktig för ungdomen. Allt handlar om vad kompisarna ska tycka och tänka om man gör si eller så. Fondén (2001) beskriver att ungdomarna i gängen delar mycket som t.ex. samma attityder och samma livsstil vilket kan medverka till att deras kriminella identitet utformas (Estrada & Flyghed, 2001).

Några av intervjupersonerna anser att grupptillhörigheten är viktig, speciellt för de ungdomar som har lågt självförtroende och känner sig svaga i sig själva. Grupptillhörigheten kan vara viktig för ungdomen när det gäller vissa typer av brottslighet.

”Kriminella gruppen...det är inte så jävla viktigt...jag tycker inte det...men för andra är det viktigt för att dom ska kunna överleva...för att det är små rädda barn i vuxna mäns kroppar.”

- Ung Krisare

7.4.1 Sammanfattande reflektion

En intressant aspekt som en av våra intervjupersoner tog upp var hur tillhörighet kan handla om familjen som blir en slags inåttillhörighet för ungdomen, samt den tillhörighet man har med samhället som blir en slags utåttillhörighet. Intervjupersonen menade att båda dessa tillhörigheter är viktiga för ungdomen och för utvecklingen i tonårsperioden blir

utåttillhörigheten en viktig funktion för frigörelseprocessen. Resultatet visar att ungdomar är beroende av en grupp för att hitta sig en identitet och tillgodose sina önskningar i livet.

7.5 Pengar

Samtliga intervjupersoner nämner att pengar är väldigt viktigt i de kriminella ungdomsgängen. Det kan handla om att ungdomarna stilar för varandra, visar att de kan fixa pengar på ett eller annat sätt. Några intervjupersoner menar att många ungdomar är duktiga på att hitta sätt att få tag i pengar och detta skulle kunna omsättas till kunskaper som leder till att få ihop pengar men på lagligt vis istället.

Samtliga intervjupersoner menar att en enkel väg till att skaffa sig alla de statusprylar man idag ska ha som ungdom kan vara att välja den kriminella vägen. Detta kan speciellt bli lockande för de ungdomar som kommer från familjer med försvårade socioekonomiska förhållanden. En svår väg är att studera och arbeta men de menar att många ungdomar väljer den enkla vägen för att få ihop snabba pengar. Fondén (2001) skriver att en av de vanligaste orsakerna till att ungdomar börjar sin brottslighet är för att skaffa snabba pengar (Estrada & Flyghed, 2001). Ohlsson och Swärd skriver att när en individ tänker utföra ett brott gör individen ett ekonomiskt övervägande. De menar att brottet utförs om det ger vinst åt utövaren. Risken för att bli straffad eller upptäckt vägs mot de fördelar brottet kan föra med sig, som t.ex. ekonomisk vinst. Forskarna menar att det är lättare att välja den kriminella vägen om man ser fördelar som t.ex. ekonomisk vinning med sitt val (Ohlsson & Swärd, 1994).

7.5.1 Sammanfattande reflektion

Ungdomen idag lockas till brottsligheten där det finns snabba pengar att inhämta till skillnad från den lagliga vägen som innebär utbildning och arbete för ungdomen. Man kan dra paralleller utifrån våra intervjupersoners svar och den tryckta litteraturen. Det blir tydligt att pengar är en avgörande faktor för många ungdomar idag i den konsumtionsvärld vi lever i, pengar styr trots allt mycket och är nödvändigt för att överleva.

7.6 Anledning till uppkomsten av kriminell gängbildning

Flera intervjupersoner menar att uppkomsten av kriminell gängbildning kan röra sig om människor som inte orkar vänta på långsamma belöningar. De menar att gänget fungerar som ett företag där man organiserar sig för att få en snabb belöning. Om man bildar ett kriminellt gäng så blir det som ett företag, med egna regler, lönesystem och det blir som ett slags entreprenörskap. Det finns oftast en som styr alltihop, en vd eller en president. Goldberg skriver att makt är ett centralt begrepp när man förklarar avvikelse utifrån stämplingsteorin. De grupper som bäst upprätthåller sina regler är de som från sin sociala ställning erhåller vapen och makt. Det finns regler både inom lagen och utom lagen som styr maktskillnader (Goldberg, 2005).

Några få intervjupersoner menar att uppkomsten av kriminell gängbildning grundar sig i hur bostadsområdena ser ut. I de segregerade bostadsområdena kommer ungdomar ofta från samma förhållanden, de går i skola tillsammans och umgås på samma gård. De växer upp ihop med samma förutsättningar vilket leder till gängbildning. Intervjupersonerna nämner att de inte ser det som ett gängproblem utan som ett samhällsproblem. Nilsson (2001) skriver om de olika riskfaktorer som bidrar till uppkomsten av brottslighet. De indikatorer som han lyfter fram kan handla om slitningar i familjen, ekonomiska svårigheter, byte av skolor och kamrater på grund av flytt och dåligt stöd hemifrån. Dessa indikatorer benämns som ogynnsamma hemförhållanden och kan vara en orsak till att ungdomen går med i ett kriminellt ungdomsgäng (Estrada & Flyghed, 2001).

Flertalet intervjupersoner nämner att det kan vara den ekonomiska sårbarheten i familjen som avgör att ungdomen söker sig till ett kriminellt ungdomsgäng. Någon tar även upp hur ungdomar romantiserar bilden av gangstern (brottslingen) idag. Denne menar att ungdomar får en uppfattning om att gangsters drar till sig någon slags popularitet som kan härledas till medias publicitet kring gäng i USA. Denne menar, genom att lyckas i gängen tror ungdomen att dem inte bara får pengar och status utan också kärlek och respekt.

Ungdomar går med i gäng för att de har tuffa och fattiga förhållanden. Detta kan vara en anledning till att man vill tjäna snabba pengar för småbrott man gör. Sedan så skapas en "vi"-känsla, ungdomen erbjuds att bli en av gängmedlemmarna. Av den vi-känslan skapas en

tillhörighet, man kan dela sorg och glädje tillsammans i gänget. Vi-känslan växer och det är så det kan börja.

- Socialarbetare

Sarnecki (2001) skriver att det ofta rör sig om starka band mellan medlemmarna. Han skriver också att det är typiskt för tonåringen att snabbt skaffa sig nya relationer. När relationen etableras uppfattas den ofta som stark och innehåller en hög känsla av lojalitet gentemot gängmedlemmarna (Estrada & Flyghed, 2001).

7.6.1 Sammanfattande reflektion

En anledning till att kriminell gängbildning uppstår bland ungdomar kan vara att ungdomar i de segregerade bostadsområdena hittar varandra och bildar grupperingar. Det är viktigt att akta sig för att generalisera uppkomsten av kriminell gängbildning till att endast härleda fenomenet till de segregerade bostadsområdena. Man bör inte glömma bort att se alla ungdomens olika förhållanden och omständigheter. Det finns inte endast en anledning till att kriminella ungdomsgäng bildas utan orsakerna kan både handla om individers sökande efter gemenskap med likasinnade, dessutom om behovet av att bilda ett gäng för att överleva i en osäker uppväxtmiljö.

7.7 Samhället syn på kriminella ungdomsgäng, enligt verksamheterna

En socialarbetare menar att det tyvärr blir väldigt stora generaliseringar och skeva bilder av vilka de här ungdomarna är. Han menar att andra i samhället stämplar ungdomar idag samt att de ungdomar han träffar beskriver en väldigt dålig attityd ifrån poliser. Socialarbetaren menar att det inte hjälper ett dugg att arbeta på det här sättet, utan tror att det kan skapa ett hat mot samhället bland ungdomar. Ohlsson (1997) skriver att ju lägre ner på samhällsstegen man befinner sig desto oftare kommer man i kontakt med polisen på ett eller annat sätt. Han skriver också att de som bor i socialt segregerade områden i samhället granskas noggrannare av polisen än de som bor i rikare områden (Ohlsson, 1997). Flyghed (2001) skriver att ungdomar har en negativ uppfattning av polisen. Detta kan grunda sig i att vissa poliser är provocerande vid gripande och andra tillfällen då polisen kommer i direkt kontakt med ungdomen (Estrada & Flyghed, 2001). Goldberg skriver att om ungdomar upplever sig

stämplade eller blir stämplade, kan dem välja att förstärka sin avvikelse från de samhällsnormer dem förväntas rätta sig efter (Goldberg, 2005).

”bara att dom kommer och går ett gäng så blir dom stannade och visiterade och fotade och allt möjligt...och sånt...jag...i min värld så tycker jag det är förskräckligt så man...vart ska ungdomarna vara? Om dom inte får vara ute och gå och man ska vara en och en...att det kommer ett gäng ungdomar, nu har dom hittat på något skit...så kollar dem upp vad dom heter och tar foton på dom”

- Socialarbetare

Några få intervjupersoner anser att samhället fördömer ungdomen i det kriminella gänget. Det finns lite förståelse för kriminalitet och kriminella grupperingar. De menar dels att samhället tycks inte ha någon förståelse för vad ungdomar har haft för bakgrunder till sitt beteende, men även att samhället tycks ha det impregnerat i huvudet att ungdomen följer en viss norm. De menar att samhället tar till sig vad media publicerar kring kriminella ungdomsgäng utan att se andra sidan av budskapet. Goffman menar att samhällets syn blir viktig för den stigmatiserade, samtidigt som han menar att utan samhället och allmänhetens uppmärksamhet kan inte någon stigmatisering av individen ske. De båda aspekterna är beroende av varandra (Goffman, 1972). Detta är också något som Ted Goldberg kommer in på. Goldberg menar att den avvikande är beroende av att omgivningen uppmärksammar själva avvikelsen annars sker ingen stigmatisering (Goldberg, 2005).

”Det speciella med den stigmatiserades situation är att samhället talar om för honom att han är medlem i en större grupp, vilket innebär att han är en normal människa, men att han också i viss mån är ”annorlunda” och att det vore dåraktigt att förneka denna olikhet. Olikheten som sådan har förstås sin rot i samhället, för innan en viss olikhet kan få någon större betydelse, måste den få en begreppslig utformning inom samhället som helhet” (s.129).

- Goldberg (2005)

En intervjuperson på Unga Kris uttryckte sig på följande vis om samhällets syn på kriminella ungdomsgäng:

”Som ett gäng parasiter... ja som ett gäng parasiter tror jag faktiskt...som bara förstör...och bara är i vägen o bara låter mycket...o lås in hela bunten.. jag tror det i alla fall”

- Ung Krisare

7.7.1 Sammanfattande reflektion

Ungdomens uppfattning kring vad omgivningen anser kan leda till att ungdomen känner sig stämplad som avvikande i sitt beteende och därmed fortsätter sin avvikelse. Utifrån de svar vi har fått från våra intervjupersoner, indikerar samhällets syn på ungdomen idag som mer eller mindre negativ. Vad skapas det för budskap hos ungdomen om samhället fördömer dessa ungdomar i de kriminella gängen? Om den stigmatiserade ungdomen uppfattar sig som stämplad av samhället, spelar det ingen roll vilken syn samhället egentligen har.

7.8 Samhällets effekt på ungdomen, enligt verksamheterna

Enstaka intervjupersoner menar att samhället kan både ha en positiv och negativ inverkan på ungdomarna. De menar att samhället kan ha en positiv effekt om man börjar lyssna på dem som arbetar underifrån, inte på politikernivå, och använder sig av människor som brinner för ungdomsarbete. De menar att samhället gör det många gånger lätt för sig när det hävdar att det rör sig om ett uppfostringsproblem och inte ett samhällsproblem. Ohlsson och Swärd skriver att det är lätt att skylla ungdomsproblem på det moderna samhället och på föräldrarnas till korta kommanden men frågan är inte så enkel (Ohlsson & Swärd, 1994). Med detta menar forskarna att samhället gör det lätt för sig genom att lägga ansvaret enbart på föräldrarna eller på den tid som råder i samhället. Fenomenet är inte så lätt att man kan lägga ansvaret endast på en enstaka faktor.

Socialarbetaren på öppenvårdsverksamheten menar att samhällets effekt på ungdomen kan skapa aggression och någon slags hämndkänsla kan växa fram. Ett utanförskap hos ungdomen gör att man inte känner sig delaktig i det övriga samhället. Utifrån stämplingsteorin kan en individs framtida förutsättningar påverkas av att individen ertappas i sin avvikelse och stämplas inför allmänheten som en avvikare. Både individens självbild och dennes framtida möjligheter avgörs av detta (Goldberg, 2005).

”men jag kan tänka mig utifrån det så känner man nån slags aggression mot samhället nån slags hämnd känsla mot samhället liksom att fuck liksom ni...ingen här har gjort det...jag skiter i det varför ska jag bry mig? Och så går man in i rättfärdigande och ..man rättfärdigar saker för sig själv för att göra det man vill göra...sen kan jag tänka mig absolut att det växer någon stor hämndkänsla gentemot samhället när man får det här utanförskap, icke tillhörighet, utåt tillhörighet och så där”

- Socialarbetare

Socialarbetaren menar även att medias effekt på ungdomen kan styra och avgöra vad som är häftigt eller inte. Ohlsson (1997) skriver om massmedias effekt på ungdomar i kriminella ungdomsgäng. Han menar att massmedia skapar olika förväntningar på vad som är normalt för hur olika grupper ska bete sig. Detta bidrar till att den roll de kriminella ungdomarna får ökar deras avvikande beteende. Ohlsson menar att ungdomsgäng har funnits i alla tider men när media beskriver dem i stereotypa bilder blir företeelsen tydlig. Han menar att media bidrar till en ökad markering mellan vad som är normalt och vad som är avvikande i samhället (Ohlsson, 1997). Ett exempel som socialarbetaren på öppenvårdsverksamheten nämner är att om en journalist ringer och frågar en ungdom om denne vill intervjuas växer en förfalskad status i ungdomens inre ego, de ser att de kan få street status genom att hamna i media. Det blir negativt menar socialarbetaren. Vi ställde frågan om han tror att samhället förmedlar ett negativt budskap till ungdomen eller om ungdomen själv skapar den uppfattningen? Vi citerar vad han svarade:

”det kan vara så att både familjen och ungdomen själv skapar i sin egen värld ett utanförskap som dom sätter sig i sen så stänger dom dörrarna, medans kanske ett samhälle har ändå nånstans öppnat vissa dörrar och så...men dom vill själva ändå låsa in sig i ett icke medvetande känsla och där med kommer utanför...förutom det så tycker jag även att samhället i stort har visat vid flera tillfällen i många år att samhället bidrar till att vissa grupper vissa människor som kommer ifrån andra länder att dom är inte lika delaktiga som svenskar om man säger så...och gång på gång så ser man att det inte händer nått, samhället reagerar inte, samhället visar inte ett motstånd för dom här sakerna som sker i stort och där med bidra till att faktiskt att samhället förskjuter dom här grupperna och i och med det så skapas ett ytterligare utanförskap...förutom att man kanske själv som du säger skapar det och tänker men ja...jag är själv inte...mina föräldrar kanske inte är utbildade och ja men vad ska jag bli om dom inte har...och min pappa har en pizzeria varför ska jag bli en lärare eller läkare...lika bra att jag också fortsätter sälja och att gå ut och...alltså att man skapar sig begränsningar i livet...”

- Socialarbetare

En intervjuperson på Unga Kris menar att samhällets effekt på ungdomen upplevs som negativt när de måste följa vissa normer och regler.

”Det blir mer lockande tror jag...jag tror det blir mer lockande...säger nån till mig tryck inte på den röda knappen det klart jag vill trycka på den röda knappen...så fungerar jag så tror jag dom flesta ungdomar fungerar också så ...det fick jag höra alltid när jag var liten...bli inte som din farbror, och bli inte som den, bli inte som den och gör inte så för då blir du som den och jag gjorde allt som dom sa att jag inte skulle göra, jag fick ju lära mig av den hårda vägen”

- Ung Krisare 2

Projektmedarbetaren på Unga Kris menar att samhällets möjlighet till att ha effekt på ungdomarna kan vara de konsekvenser som brott kan medföra. Han menar att samhället kan ha effekt på ungdomen genom att utgöra ett rättssystem som man måste rätta sig efter. Finns det inga gränser så är det lättare att fortsätta den kriminella banan. Ohlsson (1997) skriver om rättsväsendets sätt att hantera ungdomar som begått brott. Han menar att brottsmisstänkta ungdomar förvandlas till kriminella då rättsväsendets agerande bygger på normativa föreställningar (Ohlsson, 1997).

7.8.1 Sammanfattande reflektion

Det visar sig att samhället och medias effekt på ungdomen är stark samt kan medföra både positiva men också negativa resultat. Samhällets effekt genom media förmedlar idag ett budskap att ungdomsgäng är värstingar och farliga men media tar aldrig upp de bakomliggande orsaker till varför ungdomar väljer att avvika. Den makt massmedia tycks ha när det gäller påverkan i antingen den ena eller den andra riktningen när det gäller ungdomar, borde inte den kunna gå att använda till något mer positivt? T.ex. att få ungdomar att bli medvetna om att det finns dem som lyssnar och ser dem.

7.9 Lösningar till att minska kriminella gäng bland ungdomar, enligt verksamheterna

Socialarbetaren i öppenvårdsprojektet menar att det inte finns några specifika svar på vilka lösningar som finns. Han menar att om samhället visar mer engagemang och lyssnar på ungdomarna kan det vara en lösning i sig.

Projektmedarbetaren på Unga Kris menar att det krävs bra alternativ på olika sysselsättningar för ungdomar när de vill ta sig ur kriminaliteten. Dessa alternativ måste kommun och föreningsliv bistå med. Ohlsson och Swärd nämner att ungdomar behöver stöttas under sin fritid och bör inte lämnas åt sitt öde. Engagemanget ska komma ifrån ansvarfulla och kompetenta föreningar (Ohlsson & Swärd, 1994).

Socialarbetaren på öppenvårdsverksamheten menar att samhället måste bidra med sin hjälp för att man ska kunna starta en process och få till ett förändringsarbete med föräldrar, familj och nätverk. Han menar också att föräldrar har ett ansvar gentemot sina barn och för att kunna tillgodose barnets behov av trygghet och gemenskap behöver föräldrarna finnas där. Om föräldrarna kan stärka barnets självförtroende, självkänsla och skapa ett starkt band i relationen mellan familjemedlemmarna kan det vara ett sätt att undvika att ungdomen söker sin trygghet utanför familjen. Ohlsson och Swärd skriver om föräldraansvaret och hur föräldrarnas förmåga att uppfostra sina barn blir avgörande för hur ungdomens värderingar och beteende tar sig uttryck. Forskarna skriver att föräldrar idag har blivit mer anonyma, och att ungdomarna tillbringar alltmer tid utanför hemmet. Detta kan i sin tur leda till att ungdomar utvecklar rotlöshet och brist på värderingar. Forskarna menar också att föräldrafostran har kommit att anta flera olika uttryck genom åren, men att ett genomgående inslag har varit uppmaningar till föräldrarna att upprätthålla regler och normer för de yngre samt utbildningar, föredrag och föräldragrupper med rådgivning (Ohlsson & Swärd, 1994).

Båda Unga Krisarna menar att de flesta ungdomar måste själva komma till insikt vad det är de håller på med. De menar att fler polisinsatser och liknande lösningar inte hjälper, det leder endast till att det blir värre. De förklarar hur viktigt det är med information till ungdomar, lyckas man så ett frö hos en enda ungdom då har man nått fram. Den ena Unga Krisaren kommer in på hur olika samhällsliga konsekvenser kan få ungdomen att tänka om. För honom själv var det fängelsestraffet som gjorde att han bröt med det kriminella livet. Unga Krisarna

menar att det är viktigt att prata med ungdomarna och ta tag i problemet så fort som möjligt innan det är för sent som t.ex. arbeta förebyggande. Det är viktigt att man kommer ut med budskapet att brott inte lönar sig. Att redan i skolperioden uppmärksamma ungdomarna och lägga märke till de småbrott de begår. Ohlsson och Swärd menar att begreppet förebyggande baserar sig på två förutsättningar a) man har en vilja till att undvika att något dåligt uppstår, b) man tror att problemet är av den arten att man kan förhindra dess uppkomst. Begreppet ställs ofta i definition mot problemlösande behandling som går in när problemet redan har uppstått. Forskarna menar att förebyggande insatser ofta är öppna och breda (Ohlsson & Swärd, 1994). Med detta menar de att förebyggande arbete utförs för att det finns en vilja att motverka och minska ungdomsproblem ute i verksamheterna.

7.9.1 Sammanfattande reflektion

Det finns många lösningar men hur fruktbara är de? Våra intervjupersoner använde sina erfarenheter av vad som faktiskt behöver göras. Någon nämner vikten av ett samhälleligt engagemang och några andra nämner vikten av att lyssna på ungdomar. Det är också viktigt att föräldrarna tar sitt ansvar samt att man fångar upp ungdomarna i tid.

7.10 Black Scorpions

Socialarbetaren på öppenvårdsverksamheten nämner att många av de ungdomar han kommer i kontakt med har haft sin fot inne i Black Scorpions. Han vill också framlägga vikten av att inte ge dessa gäng för mycket publicitet och uppmärksamhet.

Socionomen nämner att hon har hört talas om gänget Black Scorpions genom den SSP samverkan hon är med i. Hon är dock inte insatt i de olika falangerna som verkar i kommunen.

Projektmedarbetaren på Unga Kris nämner att han har hört talas om gänget men att han inte är insatt i detta. Han nämner däremot ett annat gäng som vi inte vill ta upp på grund av att vi undvika publicitet av detta gäng.

”Ja...black scorpions...ja de är dom här 13 åringarna med automatvapen som inte har något konsekvenstänkande...nä men...tidningarna o kompisar som var på väg in där ...ja...dom har inget konsekvenstänkande...dom tror att det är som på tv att man kan skjuta en tolv gånger men reser sig ändå typ...eh...dom lockar ju ungdomarna med gratis vapen ...ja du får en pistol om du går med oss...så får du göra det till oss...ja det hade inte jag tackat nej till när jag var 13, ge mig en pistol det är klart det är tufft att ha en pistol..”

”Ja det va ...en av mina kompisar var det, en affär som gick fel och sen hitta dom han i bokskogen...o han hade inte så mycket till ansikte kvar...för han gjorde affärer med fel personer... men...det var ju bara endast för att han hade den där lilla svarta skorpionen på tröjan...dom gillade inte han och sen är det ju folk som har knarkat ihjäl sig eller ja...dom säger ju att dom har tagit drogerna själv men i den undre världen fungerar det så att är det någon som är obekvämt som e missbrukare då tar dom heroin och ger dom.. tar du inte detta så skjuter vi dig istället...det är lättare för dom efterlevande att städa upp efter en överdos av heroin än om dom har blivit skjutna...nä det är många kompisar som har dött så...att de har varit obekväma...de har vetat för mycket o...snackat för mycket... i den undre världen lär man sig att hålla käften...vad som än händer så e det (schh)..även om det är kompisar så berättar man ingenting...o...de finns dom som har berättat för mycket ..för fel folk..”.

- Ung Krisare 2

”Ja ...jag har hört talats om dom...på vilket sätt ja...eh när man har nattvandrat så är det väl att man ska se upp för de tröjorna...vilket man egentligen skiter i...men det är väl det att man sett i tidningar och att det har varit ett gäng i Danmark angående narkotikahandeln med mcgäng...så de eh..(Mm) och att ja de är bara vad man har hört att det är yngre i gänget till exempel att de ska ha medlemskap...vad är det..5000 i månaden...nått sånt och kan man inte betala den summan så får du jobba ihop de pengarna själv...genom att göra dom tjänster”.

- Ung Krisare 1

Polisen nämner att Black Scorpions har setts till i kommunen och han styrker detta med att de haft kläder med deras symboler på. Han nämner även att gänget inte har fått något fotfäste i kommunen. Han uppger att gängmedlemmarna är mellan 15-17 år och agerar som underhuggare till ett större gäng.

7.10.1 Sammanfattande reflektion

Testfrågan användes i studien för att vi var nyfikna på om media blåst upp en felaktig bild av ett gäng som enligt intervjupersonernas verksamheter inte är så etablerat som media menar.

Testfrågans resultat visade att verksamheterna är bekanta med gänget Black Scorpions genom det de läst i media och att endast några få var bekanta med gänget genom sina verksamheter. Det är intressant att se att media ger en bild av gängen som delvis styrks av det som verksamheterna berättar.

8. SAMMANFATTANDE SLUTDISKUSSION

I denna sammanfattande slutdiskussion kommer vi att beskriva och reflektera kring vår analys och sammanfattande reflektioner. Vi kommer att ge förslag på vad framtida forskning skulle kunna skriva vidare om ämnet och även presentera våra tankar som har dykt upp under arbetets gång.

Utifrån våra fyra faktorer så har familjeförhållanden visat sig vara ett mycket viktigt element för ungdomen. Samtliga intervjupersoner nämner att familjen spelar en stor roll i ungdomens utveckling. Har man ingen trygg relation med familjen är det en riskfaktor i sig. Ungdomen kan skaffa sig status både genom respekt men också genom statusprylar. Något som också framkom är att grupptillhörigheten med andra ungdomar blir en del av utvecklingen i tonårsperioden. Det kan handla om att hitta en identitet och förstärka sin självkänsla. Pengar kan locka ungdomen till att söka sig till kriminella ungdomsgäng på grund av snabba pengar. Socioekonomiska förhållanden eller jakten på dagens status prylar kan vara en av anledningarna till att pengar blir viktigt för ungdomen. Utifrån de faktorer som vi valt att studera visar det sig att samtliga faktorer är viktiga för ungdomen på ett eller annat sätt. Enligt verksamheterna kan samhället ha effekt på ungdomen dels genom regler och normer men även genom medias påverkan. Verksamheterna framförde att förebyggande arbete kan vara en lösning till att minska uppkomsten av kriminella ungdomsgäng. Dessutom är det viktigt att samhället visar lyhördhet gentemot ungdomar och deras problematik.

Utifrån metodologisk reflektion kring vår studie anser vi att syfte och frågeställningar har kommit att besvaras väl samt att vi känner oss tillfredställda med vår teori. Stämplingsteorin är en välfungerande teori att applicera på vår studie. Vi har märkt att de böcker, artiklar och den avhandling vi valt har varit användbar och samstämmig med vår empiriska datainsamling,

vilket gjort arbetet mer lätt arbetat. I arbetets begynnelse var det media som väckte vårt intresse för att studera ämnet och detta ledde till en önskan om att ta reda på hur det egentligen förhåller sig. De tankar vi hade kring varför ungdomar går med i kriminella ungdomsgång baserade sig på pengar, status och grupptillhörighet samt hemförhållanden. Dessa tankar blev till faktorer som sedan gick att använda i vår studie. Utifrån stämplingsteorin kom vi in på djupet mer kring bakomliggande orsaker till varför ungdomen väljer att avvika i sitt beteende. Man kan uttrycka det som att vi fick verktyg till att bygga vår studie med hjälp av vår teori. Det har inte varit några hinder längs vägen och vi har heller inte stött på några egentliga problem.

Under resans gång har vi lärt oss mycket, inte bara om uppsatsarbete utan även om verksamheternas förebyggande arbete. Vi har även haft god tid att utföra alla moment samt haft god handledning under tiden. Den kunskap vi har skaffat oss genom denna studie hade vi inte enbart kunnat läsa oss till genom litteratur utan det är våra intervjupersoner som har bidragit till vår utökade kunskap. Intervjuerna har varit väldigt användbara och intressanta. Det har även underlättat att alla vi tillfrågat har ställt upp och gjort vår studie möjlig.

Vår reflektion kring ämnet är att det är aktuellt och det är viktigt att belysa fenomenet kriminella ungdomsgång. Vi har kommit fram till att ungdomar behöver bli hörda och sedda mer i samhället. Vi har också förstått att ungdomar i de segregerade bostadsområdena lätt glöms bort och lämnas åt sitt öde. Varför det blir så tror vi beror på att det är lättvindigt att blunda istället för att se.

8.1 Viktiga frågor att lyfta fram och diskutera

Vad kan vara en orsak till att en ungdom söker sig till kriminella ungdomsgång? Av de svar vi har erhållit visar det sig att ungdomen antingen upplever sig eller är missgynnad på ett eller annat sätt. Hur kommer senare forskning bemöta fenomenet kriminella ungdomsgång och kommer liknande orsaker att stå i fokus? På den frågan tänker vi att hur mycket kan det egentligen ändra sig när det gäller problemlösning och ungdomsproblematik? Med detta menar vi att om man ser till den forskning som redan har gjorts genom åren så visar det sig att lösningarna är de samma som idag. Samhällssynen är svår att förändra på kort tid och det tycks enligt oss vara svårt för samhället att närma sig fenomen som kriminella ungdomsgång.

Politiker får information om problemen men prioriterar kanske andra företeelser i samhället. Det arbete som utförs av verksamheter idag är något som bör lyftas fram och stödjas. Kommunerna bör sätta in fler resurser till att starta upp fritidsgårdar och andra alternativ där ungdomar kan känna sig välkomna och ges möjlighet till en positiv vuxenkontakt. En reflektion vi har kring lösningar till att minska kriminell gängbildning är om man kan hitta fler projekt som t.ex. Unga Kris där ungdomar själva få ta ansvar och engagera sig och på så sätt lära sig hur vuxenvärlden fungerar. Man bör även välja insatser efter varje individs behov för att effektivisera ungdomsarbetet. Med detta menar vi att olika insatser passar på olika individer, och om man inte ger rätt insats kan det ge skadliga effekter. Med skadliga effekter menar vi att problemet kan förvärras.

Vi har även en tanke kring medias påverkan och den felaktiga bild på ungdomen som finns idag. Den makt massmedia tycks ha när det gäller påverkan i antingen den ena eller den andra riktningen när det gäller ungdomar, borde inte den kunna gå att använda till något mer positivt? Med detta menar vi att om media kan ändra sitt sätt att uttrycka sig skulle inte allmänheten stigmatisera ungdomen i den utsträckning som sker idag. En viktig aspekt som media kan motverka är street status som väcks genom medias uppmärksamhet gentemot de kriminella ungdomsgängen.

En reflektion om förslag på vad framtida forskning skulle kunna inrikta sig på är att hitta lösningar och åtgärder genom att fråga de verksamheter som arbetar med ungdomar. Vi har själva närmat oss lösningar men också valt att få fram vilka faktorer som ligger bakom uppkomsten av kriminella ungdomsgäng. Framtida forskare skulle kunna helt fokusera på lösningar för det är enligt oss något som behövs lyftas fram och utformas. Vad kan man göra för att motverka att ungdomar söker sig till kriminella grupperingar? Vi tror att svaret ligger mycket i att hitta bra lösningar på hemma plan det vill säga, hjälpa ungdomarnas familjer och att arbeta med hela nätverket. Vi är medvetna om att det finns forskning kring lösningar på ungdomsproblematik och ungdomskriminalitet men att dessa lösningar borde lyftas fram ytterligare och effektiviseras. Vi har även reflekterat över hur intressant det skulle vara att följa ett gäng ungdomar i deras kriminella karriär. Detta för att studera och få en förståelse över hur situationen för dessa ungdomar faktiskt kan se ut.

Vad skapas det för budskap hos ungdomen om samhället fördömer dessa ungdomar i de kriminella gängen? En av våra intervjupersoner uttryckte det som att samhället ser på ungdomar i kriminella gäng som parasiter. Om det budskapet uppfattas av ungdomen, kan det förvärra den redan rådande situationen för ungdomen och samtidigt för samhället. Något att reflektera över är också hur den stigmatiserade ungdomen uppfattar sig som stämplad av samhället. Om ungdomen upplever sig som stämplad har budskapet redan uppstått och ungdomen känner sig utstött från samhället.

Vi har kommit fram till att man bör akta sig för att glömma bort att se alla ungdomens olika förhållanden och omständigheter. Vi tror inte på att det finns endast en anledning som talar om exakt vad som orsakar att en ungdom går med i ett kriminellt ungdomsgäng. Det handlar om olika orsaker som sammanvävs som t.ex. sökandet efter gemenskap med likasinnade eller behovet att bilda ett umgänge i en otrygg uppväxtmiljö.

Varför hade vi med en testfråga om gänget Black Scorpions? Detta var för att det var aktuellt i media under tiden för uppsats idén och vi var nyfikna på hur etablerad denna bild som media förmedlat såg ut. En reflektion kring vår testfråga gällande gänget Black Scorpions var att det var intressant att se hur många som läst om gänget i media och hur många som kommit i kontakt med gänget i verksamheterna. Nu i efterhand spelar det ingen roll vilket gäng man väljer att studera utan det intressanta är vilken bild media blåser upp och hur vi väljer att förhålla oss till detta.

Vi reflekterade över det som togs upp i förstudien *Kriminella nätverk, Gängkriminalitet* (2005) att fenomenet kriminella ungdomsgäng kan förvärras om samhället fortsätter misslyckas med frågor kring utanförskap och socioekonomiska förhållanden i de segregerade bostadsområdena (*Mobilisering mot narkotika, 2005*). Om man tar dessa frågor på allvar tror vi att situationen kommer att förbättras. Vi tror att kriminella ungdomsgäng är en produkt av samhället och att först när man börjar se till varför ungdomar väljer att gå med i kriminella gäng kan man ta itu med vilka insatser som behövs.

REFERENSLISTA

Flyghed, Janne (2001) ”Vi vill ha mer demokrati!”, i Estrada, Felipe & Flyghed, Janne (red.) (2001) *Den svenska ungdomsbrottsligheten*, Studentlitteratur AB

Fondén, Charlotta (2001) ”Gola aldrig ner någon”, i Estrada, Felipe & Flyghed, Janne (red.) (2001) *Den svenska ungdomsbrottsligheten*, Studentlitteratur AB

Goffman, Erving (1963) *Stigma - Notes on the Management of Spoiled Identity*, England: Penguin Books

Goffman Erving (1972) *Stigma – Den avvikandes roll och identitet*, Göteborg: Elanders Digitaltryck AB

Goffman, Erwing (1986) *Stigma – Notes on the Management of Spoiled Identity*, New York: Touchstone Book

Goldberg, Ted (2005) *Samhället i Narkotikan*, Solna: Academic Publishing of Sweden

Hofer von, Hanns (2001) ”Åtgärder mot ungdomsbrottslighet”, i Estrada, Felipe & Flyghed, Janne (red.) (2001) *Den svenska ungdomsbrottsligheten*, Studentlitteratur AB

Kalman, Hildur (2006) ”Kunskap och kunnigt handlande”, i Blom, Björn, Morén, Stefan & Nygren, Lennart (2006) *Kunskap i socialt arbete*, Stockholm: Natur & Kultur

Lag (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor, SFS <http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2003:460>

Lundström, Tommy (2008) ”Aktforskning”, i Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans & Eliasson-Lappalainen, Rosmari & Jacobsson, Katarina (2008) *Forskningsmetodik för socialvetare*, Stockholm: Natur & Kultur

May, Tim (2001) *Samhällsvetenskaplig forskning*, Lund: Studentlitteratur

Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans & Eliasson-Lappalainen, Rosmari & Jacobsson, Katarina (2008) *Forskningsmetodik för socialvetare*, Stockholm: Natur & Kultur

Mobilisering mot narkotika (2005) *Kriminella nätverk: gängkriminalitet: en förstudie*, Stockholm

Nilsson, Anders (2001) "Begränsade möjligheter eller bristande kontroll?", i Estrada, Felipe & Flyghed, Janne (red.) (2001) *Den svenska ungdomsbrottsligheten*, Studentlitteratur AB

Ohlsson, B Lars (1997) *Bilden av den "Hotfulla ungdomen"*, Lund

Ohlsson, B Lars & Swärd, Hans (1994) *Ungdom som samhällsproblem*, Lund: Studentlitteratur

Sarnecki, Jerzy (2001) "Brottsliga nätverk i Stockholm", i Estrada, Felipe & Flyghed, Janne (red.) (2001) *Den svenska ungdomsbrottsligheten*, Studentlitteratur AB

SIDA (2008) *Maras och ungdomsgäng, lokalsamhälle och polis i Centralamerika*, Artikelnr: SIDA45307sv

Sohlberg, Peter (2006) "Teorier och kunskapsbildning i socialt arbete", i Blom, Björn, Morén, Stefan & Nygren, Lennart (2006) *Kunskap i socialt arbete*, Stockholm: Natur & Kultur

Svenning, Conny (1999) *Metodboken – Samhällsvetenskaplig metod och metodutveckling*, Lund: Lorentz Förlag

Vetenskapsrådet (2002) <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Bilaga 1

Intervjuguide

Kan ni berätta om er verksamhet?

Hur kommer ni i kontakt med ungdomarna i de kriminella gängen?

Vad är orsaken till att en ungdom går med i ett kriminellt ungdomsgäng?

Vad anser du/ni om familjeförhållanden, är det viktigt eller oviktigt?

Vad anser du/ni om status, är det viktigt eller oviktigt?

Vad anser du/ni om grupptillhörighet, är det viktigt eller oviktigt?

Vad anser du/ni om pengar, är det viktigt eller oviktigt?

Vad kan vara en anledning till uppkomsten av kriminell gängbildning?

Vad är anledningen att ungdomar går med i kriminella ungdomsgäng enligt dig/er?

Vad kan samhället ha för syn på kriminella ungdomsgäng, enligt verksamheterna?

Vad kan samhället ha för effekt på ungdomen, enligt verksamheterna?

Vad är lösningen till att minska kriminella gäng bland ungdomar, enligt verksamheterna?

Testfråga

Har ni hört talas om Black Scorpions och i så fall på vilket sätt?

Bilaga 2

Introduktionsbrev

Hej!

Våra namn är Sara Skarström och Goulnar Al-Talakani och vi är socionomstuderande vid Lunds universitet på socialhögskolan, sjätte terminen.

Vi ska skriva vår C-uppsats denna termin och har valt att skriva om kriminella ungdomsgäng. Varför vi valt detta ämne är för att vi är intresserade av att undersöka vilka faktorer som ligger bakom att ungdomar söker sig till kriminella ungdomsgäng. För att genomföra denna studie behöver vi intervjupersoner som har kunskap och erfarenhet av fältet.

Intervjun kommer att ta ca 45-60 minuter och under intervjun kommer vi att använda en diktafon för att spela in det som sägs. Intervjun kommer att aidentifieras totalt och inga namn kommer att nämnas i vår uppsats. Inspelningen av intervjun kommer endast vi två som skriver uppsatsen att ha tillgång till.

Ert deltagande i denna studie är varmt välkommet och vi hoppas att Ni är intresserade!

Har ni några frågor är ni välkomna att kontakta oss

Sara Skarström

Mobil: 070-XXXXXXX

Mail: Sara.skarstrom.368@student.lu.se

Goulnar Al-Talakani

Mobil: 073-XXXXXXX

Mail: Goulnar.al-talakani.006@student.lu.se